

๑๐๘ คำถาม พนักงานราชการ

เล่ม ๑ พ.ศ.๒๕๕๐ และเล่ม ๒ พ.ศ.๒๕๖๐

จัดทำโดยสำนักงาน ก.พ.

108 คำถาม

พนักงานราชการ 2

ชื่อหนังสือ	108 คำถามพนักงานราชการ 2		
พิมพ์ครั้งที่ 1	พ.ศ. 2560		
จำนวนพิมพ์	2,000 เล่ม		
ที่ปรึกษา	นางเมธินี	เทพมณี	เลขาธิการ ก.พ.
	นายสมศักดิ์	เจตสุรกานต์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบ จำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน
คณะผู้จัดทำ	นายสุรพงษ์	มาลี	นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
	นายธนะ	เอี่ยมอนันต์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
	นางสาวสิรินรัตน์	ศรีสรवल	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
	นางสาวเพ็ญศิริ	นามแป้น	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
	นายประเวศ	น้อยขำ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
ผู้สนับสนุนข้อมูล	นายสุทธิพร	ลิมศิลา	นิติกรเชี่ยวชาญ
	นางสาวก่าไฉ	อ่างแก้ว	นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
	นางสาวจรเช	อรัญวัฒน์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
	นางสาววิลาสินี	อินทวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
ผู้จัดพิมพ์	กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงาน ก.พ. เลขที่ 47/111 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2547 1286 โทรสาร 0 2547 1287		

คำนำ

หนังสือ 108 คำถามพนักงานราชการ 2 เป็นการรวบรวมและประมวลคำถาม – คำตอบ เกี่ยวกับการบริหารระบบพนักงานราชการที่ครอบคลุมประเด็นการกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ การสรรหาและเลือกสรร การจ้างพนักงานราชการ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัย พนักงานราชการศักยภาพสูงและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนราชการมีคำถามหรือได้ขอหารือสำนักงาน ก.พ. บ่อยครั้ง ทั้งทางโทรศัพท์และหนังสือหารือ

สำนักงาน ก.พ. โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ 108 คำถามพนักงานราชการ 2 เล่มนี้ จะช่วยคลายข้อสงสัยปัญหาต่าง ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบพนักงานราชการ รวมทั้งตัวพนักงานราชการเอง

ฝ่ายเลขานุการ คพร.

สำนักงาน ก.พ.

สารบัญ

คำถามเกี่ยวกับ	หน้า
การกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง	1
การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์	6
การสรรหาและเลือกสรร	28
การจ้างพนักงานราชการ	38
การประเมินผลการปฏิบัติงาน	46
วินัย	50
พนักงานราชการศัภยภาพสูง	65
อื่น ๆ	71

การกำหนดตำแหน่ง และการจัดทำกรอบอัตรากำลัง

คำถาม

งานลักษณะใดบ้างที่ไม่สามารถกำหนดเป็นกรอบอัตรากำลัง
พนักงานราชการได้

คำตอบ

ลักษณะงานที่ไม่สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบอัตรากำลัง
เพื่อใช้จ้างพนักงานราชการได้ คือ ลักษณะงานที่กระทรวงการคลัง
กำหนดให้ใช้การจ้างเหมาบริการเอกชน จำนวน 4 ประเภท
ได้แก่ งานรักษาความปลอดภัย งานทำความสะอาด งานดูแล
ต้นไม้ สนามหญ้าและสวนหย่อม และงานพาหนะ¹

คำถาม

กรณีส่วนราชการได้มีการปรับปรุงโครงสร้างภายใน โดยได้
ตัดโอนอำนาจหน้าที่ และมีคำสั่งให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ
และพนักงานราชการ ไปปฏิบัติราชการในหน่วยงาน
ภายใต้โครงสร้างใหม่ ส่วนราชการจะสามารถเกลี่ย
อัตรากำลังพนักงานราชการตามภารกิจที่ถูกตัดโอน
ได้หรือไม่ อย่างไร

¹ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0406.4/ว 67 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2553

คำตอบ ส่วนราชการสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการตามภารกิจที่ถูกตัดโอนได้ ภายใต้จำนวนกรอบอัตรากำลังที่ คพร. อนุมัติ²

3

คำถาม หากส่วนราชการมีกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการว่างซึ่งมีงบประมาณในการจ้างด้วยแล้ว จะสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการกลุ่มนี้ จากหน่วยงานเดิมไปยังหน่วยงานใหม่ที่มีภารกิจเพิ่มขึ้น เพื่อปฏิบัติงานตามความจำเป็นของภารกิจได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ ส่วนราชการสามารถเกลี้ยตำแหน่งและค่าตอบแทนพนักงานราชการที่ว่างจากหน่วยงานเดิมไปยังหน่วยงานใหม่ที่มีภารกิจเพิ่มขึ้นและมีอัตรากำลังพนักงานราชการไม่เพียงพอได้ เนื่องจากอยู่ในอำนาจของส่วนราชการที่จะดำเนินการดังกล่าวได้ภายในส่วนราชการ²

4

คำถาม พนักงานราชการตำแหน่งใดบ้างที่จัดอยู่ในกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

คำตอบ พนักงานราชการในกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะเป็นกลุ่มงานที่ใช้วุฒิเฉพาะทาง และเป็นงานที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งมีองค์กรตามกฎหมายตรวจสอบ

² มติ อ.คพร. คณะที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะงาน กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ

คำตอบแทนและสิทธิประโยชน์ ครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2560

และรับรองการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นงานที่ขาดแคลน กำลังคนในภาคราชการ หรือเป็นงานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในเชิงพัฒนา ได้แก่ ตำแหน่ง แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ วิศวกรโยธา นักวิชาการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (เทียบเคียงได้กับสายงานข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับ เงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ)³

5 ?

คำถาม

หากส่วนราชการเห็นว่า กลุ่มงานของพนักงานราชการ ตามกรอบที่ส่วนราชการได้รับการจัดสรรจาก คพร. ไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและการใช้งานจริง ของส่วนราชการในปัจจุบัน ส่วนราชการจะขอเปลี่ยนแปลง กลุ่มงานของพนักงานราชการได้หรือไม่ และมีขั้นตอน การดำเนินการอย่างไร

คำตอบ

ส่วนราชการที่มีความจำเป็นต้องขอเปลี่ยนแปลงกลุ่มงาน ของพนักงานราชการให้เหมาะสม สอดคล้องกับการใช้งานจริง สามารถส่งคำขอเปลี่ยนแปลงกลุ่มงานของพนักงานราชการ ไปยังฝ่ายเลขานุการ คพร. สำนักงาน ก.พ. เพื่อเสนอ คพร. พิจารณานุมัติ โดยมีเงื่อนไขว่า ค่าตอบแทนพนักงานราชการ

³ คำอธิบายประกาศ คพร. เรื่อง การกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน และการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ ในหนังสือคู่มือการบริหารระบบพนักงาน ราชการ หน้า 48

เฉลี่ยโดยรวมและจำนวนกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงกลุ่มงาน จะต้องไม่เกินกว่า ค่าตอบแทนพนักงานราชการเฉลี่ยโดยรวมและจำนวนกรอบ อัตรากำลังพนักงานราชการที่ได้คำนวณไว้เมื่อต้นรอบ ทั้งนี้ คำขอดังกล่าวจะต้องผ่านการพิจารณาของ อ.ก.พ. กระทรวง หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เหมือน อ.ก.พ. กระทรวง⁴

6 คำถาม ตำแหน่งพนักงานราชการมีระดับเหมือนตำแหน่งข้าราชการหรือไม่

คำตอบ ตำแหน่งพนักงานราชการไม่มีระดับตำแหน่งเหมือนตำแหน่ง ข้าราชการ⁵

7 คำถาม การบริหารงานพนักงานราชการของสำนักงานรัฐมนตรี ในกระทรวงต่าง ๆ ตามกรอบอัตรากำลังที่ คพร. อนุมัติ ผู้ใดเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ระหว่างปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

⁴ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/10 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทาง การเปลี่ยนแปลงกลุ่มงานของพนักงานราชการ

⁵ ประกาศ คพร. เรื่อง การกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน และการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ พ.ศ. 2554

คำตอบ “หัวหน้าส่วนราชการ” ตามที่กำหนดในข้อ 3 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ หมายถึง เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเท่านั้น แต่สำนักงานรัฐมนตรีมิได้มีสถานะเป็นนิติบุคคล จึงไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ส่วนราชการ” ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการดังกล่าว และโดยที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ ดังนั้น อำนาจการบริหารงานพนักงานราชการ จึงอยู่ในอำนาจของปลัดกระทรวง⁶

⁶ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 3

การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

ค่าตอบแทน

8 คำถาม บัญชีอัตราค่าตอบแทนของพนักงานราชการจะได้รับ
การปรับปรุงเมื่อใด

คำตอบ เนื่องจากค่าตอบแทนของพนักงานราชการ กำหนดให้มีอัตรา
ที่สูงกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการอยู่ประมาณร้อยละ 20-30
เพื่อชดเชยบำเหน็จสวัสดิการต่าง ๆ และการประกันสังคม
ดังนั้น เมื่อมีการปรับปรุงบัญชีเงินเดือนของข้าราชการทุกครั้ง
ค่าตอบแทนของพนักงานราชการจะได้รับการปรับเพิ่มขึ้นด้วย⁷

9 คำถาม การกำหนดค่าตอบแทนของพนักงานราชการในกลุ่มงาน
เชี่ยวชาญเฉพาะและกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งไม่ได้
กำหนดอัตราค่าตอบแทนแรกบรรจุไว้ ส่วนราชการจะต้อง
พิจารณาจากอะไรบ้าง

⁷ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 16

คำตอบ การกำหนดค่าตอบแทนของพนักงานราชการในกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะและกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษให้พิจารณาจากคุณวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ และผลงาน โดยสามารถเจรจาต่อรองอัตราค่าตอบแทนได้ และต้องคำนึงถึงงบประมาณของส่วนราชการด้วย⁸

10 **คำถาม** เมื่อมีการต่อสัญญาจ้าง พนักงานราชการจะได้รับค่าตอบแทนต่อเนื่องจากสัญญาเดิมหรือไม่

คำตอบ เมื่อสัญญาจ้างเดิมสิ้นสุดลงและได้รับการต่อสัญญาจ้างใหม่ ในตำแหน่งและกลุ่มงานเดิม พนักงานราชการผู้นั้นจะได้รับค่าตอบแทนต่อเนื่อง⁹

11 **คำถาม** หากพนักงานราชการได้รับการจ้างในกลุ่มงานบริการ ในระหว่างที่ได้รับการจ้าง ไปเข้าสู่กระบวนการสรรหาและได้รับคัดเลือกเป็นพนักงานราชการในกลุ่มงานบริหารทั่วไป ส่วนราชการจึงให้พนักงานราชการลาออกจากตำแหน่งเดิม และได้รับการจ้างใหม่ต่อเนื่อง กรณีนี้ถือว่าพนักงานราชการดังกล่าวจะได้รับค่าตอบแทนในอัตราของกลุ่มงานเดิม หรือกลุ่มงานใหม่

⁸ ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 5

⁹ คำอธิบายประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในหนังสือคู่มือการบริหารระบบพนักงานราชการ หน้า 138

คำตอบ พนักงานราชการเมื่อลาออกจากการเป็นพนักงานราชการ ถือเป็นการสิ้นสุดสัญญาจ้าง ดังนั้น เมื่อมีการจ้างพนักงานราชการรายดังกล่าวในกลุ่มงานใหม่ การได้รับค่าตอบแทนของพนักงานราชการต้องเป็นไปตามบัญชีอัตราค่าตอบแทนในกลุ่มงานใหม่ ตามที่ คพร. กำหนด¹⁰

12

คำถาม พนักงานราชการสามารถนำวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นมาใช้ขอปรับวุฒิเพื่อเพิ่มค่าตอบแทนได้หรือไม่

คำตอบ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นระบบสัญญาจ้างที่เน้นการจ้างงานตามสมรรถนะและคุณวุฒิของบุคคลซึ่งได้มีการกำหนดไว้เฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ประกาศรับสมัคร ดังนั้น การได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้นจึงไม่สามารถนำมาขอปรับอัตราค่าตอบแทนหรือตำแหน่งได้¹¹

13

คำถาม พนักงานราชการมีเงินเพิ่มเหตุพิเศษเช่นเดียวกับข้าราชการหรือไม่

¹⁰ ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554

¹¹ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/26 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของระบบพนักงานราชการ

คำตอบ พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกับข้าราชการที่ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ จะได้รับค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของพนักงานราชการ ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของพนักงานราชการ¹²

14

คำถาม การหักเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมร้อยละ 5 ของพนักงานราชการ จะต้องนำเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษมารวมคำนวณด้วยหรือไม่

คำตอบ เงินช่วยค่าครองชีพพิเศษต้องนำมาคำนวณเพื่อจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมด้วย เนื่องจาก พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 5 กำหนดว่า “ค่าจ้าง” หมายถึง เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวัน และเวลาทำงานปกติ ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลาหรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และให้หมายความถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ในวันหยุด และวันลา ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนดคำนวณหรือจ่ายในลักษณะใด หรือโดยวิธีการใด และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร¹³

¹² ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของพนักงานราชการ

¹³ หนังสือกระทรวงแรงงาน ที่ รง 0201.2/2038 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2548

เรื่อง ค่าครองชีพพิเศษของพนักงานราชการ

15

คำถาม พนักงานราชการที่เป็นนักกีฬาระดับชาติ ซึ่งจะต้องมีการเก็บตัวฝึกซ้อมเพื่อเตรียมนักกีฬาและเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา พนักงานราชการรายนั้นจะได้รับค่าตอบแทนในช่วงที่เก็บตัวฝึกซ้อมและเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาหรือไม่

คำตอบ

มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน เนื่องจากการเก็บตัวฝึกซ้อมและเข้าร่วมแข่งขันกีฬาของพนักงานราชการ ถือเป็นกรปฏิบัติราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 และให้ได้รับค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในประกาศ คพร. เรื่องค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม¹⁴

16

คำถาม ในระหว่างที่พนักงานราชการลาคลอดบุตรจะได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษหรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการมีสิทธิลาคลอดบุตรได้ 90 วัน โดยมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ไม่เกิน 45 วัน อีก 45 วัน ให้ได้รับจากสำนักงานประกันสังคม ทั้งนี้ ในช่วงที่ลาคลอด พนักงานราชการรายดังกล่าวยังมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการที่ได้รับค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณของทางราชการ ดังนั้น จึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษตลอดระยะเวลา 90 วันของการลาคลอดบุตร¹⁵

¹⁴ มติ อ.คพร. คณะที่ 1 ครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2560

¹⁵ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.6/ว 14961 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2548 เรื่อง การเบิกจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษของพนักงานราชการ

17

คำถาม

ผู้เข้ารับการสรรหาเป็นพนักงานราชการที่มีประสบการณ์การทำงานตรงกับตำแหน่งที่ว่าจ้าง จะมีสิทธิได้รับค่าประสบการณ์หรือไม่

คำตอบ

ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานตรงตามลักษณะงานในตำแหน่งที่ว่าจ้างจะได้รับการปรับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อประสบการณ์ทุก 2 ปี แต่ให้ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นได้สูงสุดไม่เกิน 5 ช่วง ทั้งนี้ ส่วนราชการจะต้องระบุไว้ในประกาศรับสมัครสรรหาตั้งแต่แรก¹⁶

18

คำถาม

ค่าประสบการณ์จะมาบวกเพิ่มในภายหลังได้หรือไม่

คำตอบ

นำมาบวกเพิ่มภายหลังไม่ได้ เนื่องจากการจ้างพนักงานราชการจากผู้มีประสบการณ์ตรงตามลักษณะงานในตำแหน่งที่ได้รับการว่าจ้างตามสัญญาจ้าง จะได้รับค่าประสบการณ์ในครั้งแรกเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีการระบุการได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวไว้เป็นการชัดเจนในประกาศรับสมัครและผู้สมัครต้องแสดงหลักฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ทั้งหมดให้ครบถ้วนตั้งแต่แรก¹⁷

¹⁶ ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 6

¹⁷ คำอธิบายประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในหนังสือคู่มือการบริหารระบบพนักงานราชการ หน้า 136

19

คำถาม หากคำนวณเงินเพื่อปรับอัตราค่าตอบแทนหรือเลื่อนค่าตอบแทนประจำปีของพนักงานราชการแล้วมีเศษเหลือไม่ถึงสิบบาท จะต้องทำอย่างไร

คำตอบ ในกรณีที่มีการคำนวณเพื่อปรับอัตราค่าตอบแทน หรือเลื่อนชั้นค่าตอบแทน หากคำนวณแล้วมีเศษไม่ถึงสิบบาท ให้ปรับเพิ่มขึ้นเป็นสิบบาท¹⁸

20

คำถาม พนักงานราชการได้รับการจ้างให้เริ่มปฏิบัติงานในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ เนื่องจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ในปีนั้นเป็นวันหยุดราชการ จะได้เลื่อนค่าตอบแทนในวันที่ 1 ตุลาคมของปีนั้นหรือไม่

คำตอบ ในกรณีทั่วไป พนักงานราชการที่จะได้เลื่อนค่าตอบแทนในวันที่ 1 ตุลาคมของปีนั้น จะต้องมีเวลาปฏิบัติงานมาครบ 8 เดือน นับจนถึงวันสิ้นปีงบประมาณ (วันที่ 30 กันยายน) แต่หากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ในปีนั้นตรงกับวันหยุดราชการ พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างให้เริ่มปฏิบัติงานในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ให้ได้รับการเลื่อนชั้นค่าตอบแทนในวันที่ 1 ตุลาคมของปีนั้นเป็นกรณีพิเศษได้¹⁹

¹⁸ ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 8

¹⁹ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/45 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2553 เรื่อง การเลื่อนชั้นค่าตอบแทนประจำปีพนักงานราชการเป็นกรณีพิเศษ

21

คำถาม

พนักงานราชการซึ่งได้รับโทษทางวินัยตั้งแต่เดือนกรกฎาคม แต่ยังปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งจนถึงเดือนกันยายน ส่วนราชการจะสามารถนำวงเงินของพนักงานราชการรายนั้นมาคิดรวมเพื่อเลื่อนค่าตอบแทนได้หรือไม่

คำตอบ

นำวงเงินมากำหนดได้ เพราะในวันที่ 1 กันยายนของปีงบประมาณ พนักงานราชการยังคงปฏิบัติงานอยู่ แต่พนักงานราชการรายนั้น จะไม่ได้เลื่อนค่าตอบแทนหากไม่ได้ปฏิบัติงานอยู่จนถึงวันที่ 1 ตุลาคมของปีงบประมาณ เพราะการเลื่อนค่าตอบแทน จะเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวต่อปี คือวันที่ 1 ตุลาคมของปีงบประมาณ²⁰

22

คำถาม

การนับวันลาป่วย ลากิจ ลาพักผ่อน ลาคลอดบุตร และ ลาไปเพื่อรับการตรวจเลือก หรือเตรียมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารของพนักงานราชการโดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา ให้นับวันอย่างไร

คำตอบ

การลาป่วย ลากิจ และลาพักผ่อน ให้นับเฉพาะวันทำการ ส่วนการลาคลอดบุตร และลาไปเพื่อรับการตรวจเลือก หรือเตรียมพล ให้นับวันลาต่อเนื่องไปทั้งวันทำการและวันหยุดราชการ²¹

²⁰ ประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 7

²¹ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 4

และหนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/80 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2548 เรื่อง แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการให้พนักงานราชการได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

23

คำถาม

พนักงานราชการที่ลาป่วยเกิน 30 วันที่จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา โดยเป็นการลาแบบต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง จะนับวันลาอย่างไร เพื่อจะได้หักค่าตอบแทนในส่วนที่ลาเกินสิทธิ

คำตอบ

ให้นับวันลาป่วยเฉพาะวันทำการเท่านั้น ไม่ว่าจะการลาป่วยนั้นจะเป็นการลาต่อเนื่องติดต่อกันโดยมีวันหยุดราชการคั่นอยู่ระหว่างการลานั้นหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น จึงหักค่าตอบแทนการลาป่วยเกินสิทธิเฉพาะวันทำการเท่านั้น²²

สิทธิประโยชน์

24

คำถาม

พนักงานราชการสามารถสะสมวันลาพักผ่อนได้หรือไม่

คำตอบ

คพร. ได้ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการเกี่ยวกับการลาพักผ่อน โดยให้พนักงานราชการที่ได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องมาครบ 1 ปี และไม่ได้ใช้วันลาหรือลาไม่ครบในปีงบประมาณที่แล้ว สามารถนำวันลาที่เหลือมาสะสมรวมกับสิทธิลาพักผ่อนในปีปัจจุบัน (10 วัน) แต่จะต้องไม่เกิน 15 วัน โดยให้ได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ไม่เกิน 15 วัน²³

²² หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/80 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2548 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้พนักงานราชการได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

²³ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ข้อ 3 (1)

25

คำถาม

การนับระยะเวลาว่าพนักงานราชการปฏิบัติงานต่อเนื่อง มาครบ 1 ปี เพื่อมีสิทธิสะสมวันลาพักผ่อน มีวิธีการนับอย่างไร

คำตอบ

ให้นับจากวันที่เริ่มต้นสัญญาจ้าง มาจนถึงวันที่ 30 กันยายน ของปี หากไม่ครบ 1 ปี จะยังไม่มีสิทธิสะสมวันลาพักผ่อน โดยเมื่อนับต่อไปในอีกปีงบประมาณจนได้ระยะเวลาครบ 1 ปี สิทธิในการสะสมวันลาพักผ่อนจึงเกิดขึ้น โดยพนักงานราชการสามารถเริ่มสะสมวันลาพักผ่อนในปีที่สิทธิเกิดได้ทันที (สิทธิเกิดขึ้นในปีงบประมาณใด สามารถสะสมวันลาพักผ่อนที่เหลือในปีงบประมาณนั้น สำหรับเอาไปใช้ในปีงบประมาณถัดไป)

26

คำถาม

พนักงานราชการที่ลาพักผ่อนและประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศ จะต้องขออนุญาตตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการหรือไม่

คำตอบ

ต้องขออนุญาต เพราะกรณีการลาพักผ่อนไปต่างประเทศ แม้ไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ หรือในสัญญาจ้าง แต่ให้พนักงานราชการต้องถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้าราชการและลูกจ้างโดยอนุโลม²⁴

24

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 4

27

คำถาม พนักงานราชการสามารถใช้สิทธิการลาคลอดบุตรก่อนกำหนดคลอดจริงได้หรือไม่

คำตอบ

สามารถทำได้ พนักงานราชการมีสิทธิลาคลอดบุตรได้ 90 วัน โดยให้ได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ไม่เกิน 45 วัน และมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์การลาหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรจากกองทุนประกันสังคม ดังนั้น เมื่อพนักงานราชการทราบกำหนดการคลอดอย่างคร่าว ๆ และต้องการลาล่วงหน้าก่อนคลอด ให้ถือว่าวันที่เริ่มลางานเป็นวันแรกของการใช้สิทธิการลาคลอดบุตร²⁵

28

คำถาม พนักงานราชการที่ใช้สิทธิการลาคลอดบุตรไม่ครบ 90 วัน แล้วกลับมาทำงาน โดยยังมีสิทธิวันลาคลอดบุตรเหลืออยู่ จะขอใช้สิทธิลาคลอดบุตรต่อได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้ เพราะถือว่าได้ใช้สิทธิไปแล้ว²⁵

29

คำถาม พนักงานราชการใช้สิทธิการลาคลอดบุตรแค่ 45 วัน แล้วกลับมาทำงานจะได้รับค่าตอบแทนตามปกติหรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการมีสิทธิลาคลอดบุตรได้ 90 วัน โดยจะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา 2 ส่วน คือ สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาได้ไม่เกิน 45 วัน จากส่วนราชการต้นสังกัด และได้รับค่าตอบแทนในอัตราเหมาจ่ายร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย เป็นระยะเวลา 90 วันจากกองทุนประกันสังคม ดังนั้น

²⁵

ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554

เมื่อพนักงานราชการรายดังกล่าวกลับมาปฏิบัติงานภายหลังจากใช้สิทธิการลาคลอดบุตร 45 วัน โดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาทั้ง 2 ส่วนไปแล้ว พนักงานราชการรายนั้นจะได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานตามปกติจากส่วนราชการต่อไป²⁶

30

คำถาม

พนักงานราชการชายสามารถลาไปช่วยเลี้ยงดูบุตรและดูแลภรรยาหลังคลอดบุตรได้หรือไม่

คำตอบ

ลาไม่ได้ เพราะในปัจจุบันพนักงานราชการมีสิทธิการลา ๖ ประเภทเท่านั้น คือ การลาป่วย การลาคลอดบุตร การลากิจส่วนตัว การลาพักผ่อน การลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เข้ารับการระดมพล และการลาเพื่อไปอุปสมบทหรือประกอบพิธีฮัจญ์²⁷

31

คำถาม

พนักงานราชการมีสิทธิลาติดตามคู่สมรสหรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้²⁷

32

คำถาม

พนักงานราชการสามารถลาไปฝึกอบรมได้หรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการไม่มีสิทธิลาไปฝึกอบรม แต่หากส่วนราชการมีความจำเป็นต้องพัฒนาพนักงานราชการ ส่วนราชการอาจ

²⁶ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/74 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง พนักงานราชการลาคลอดบุตร

²⁷ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 4

พิจารณาให้พนักงานราชการเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานได้ โดยให้ถือว่าช่วงระยะเวลาที่ไปฝึกอบรมนั้น เป็นการไปปฏิบัติราชการ²⁸

33

คำถาม

พนักงานราชการมีสิทธิในการเบิกค่าใช้จ่าย เช่น การเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม เช่นเดียวกับข้าราชการหรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการที่ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจอนุญาต ให้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือฝึกอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายได้ เช่นเดียวกับข้าราชการ²⁹

34

คำถาม

กรณีเบิกค่าใช้จ่ายของพนักงานราชการ เช่น การเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้หรือไม่

คำตอบ

กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเทียบตำแหน่งข้าราชการกับพนักงานราชการเพื่อใช้ในการเบิกค่าใช้จ่ายไว้³⁰ ดังนี้

²⁸ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/26 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจ

เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของระบบพนักงานราชการ

²⁹ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 6 (2)

³⁰ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.6/ว 104 ลงวันที่ 22 กันยายน 2551

เรื่อง การเทียบตำแหน่ง

พนักงานราชการ	ข้าราชการพลเรือน
1. กลุ่มงานบริการ/เทคนิค	ประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน
2. กลุ่มงานบริหารทั่วไป/วิชาชีพเฉพาะ <ul style="list-style-type: none"> ● เริ่มรับราชการ – 9 ปี ● 10 – 17 ปี ● 17 ปี ขึ้นไป ● ผู้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราสูงสุด 	ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
3. กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ <ul style="list-style-type: none"> ● เริ่มรับราชการ – 4 ปี ● 5 – 10 ปี ● 10 ปี ขึ้นไป ● ผู้ได้รับค่าตอบแทนในอัตราสูงสุด 	ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
4. กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ	ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ

35

คำถาม พนักงานราชการสามารถลาศึกษาต่อหรือศึกษาต่อในวันเสาร์-อาทิตย์ได้หรือไม่

คำตอบ ระบบพนักงานราชการไม่ได้กำหนดสิทธิในการลาศึกษาต่อไว้ แต่หากพนักงานราชการประสงค์ที่จะศึกษาต่อนอกเวลาการทำงาน สามารถกระทำได้³¹

36

คำถาม พนักงานราชการสตรีมีสิทธิลาเพื่อไปถือศีลและปฏิบัติธรรม เช่นเดียวกับที่พนักงานราชการชายมีสิทธิลาเพื่อไปอุปสมบทได้หรือไม่

คำตอบ มติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้พนักงานราชการสตรีมีสิทธิไปถือศีลและปฏิบัติธรรม ณ สถานปฏิบัติธรรมที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ครั้งหนึ่งตลอดอายุราชการ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน โดยไม่ถือเป็นวันลา ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาก่อน³²

³¹ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 4

³² มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 เรื่อง การให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของหน่วยงานภาครัฐที่เป็นสตรีไปถือศีลปฏิบัติธรรม

37

คำถาม

พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้างระยะเวลา 6 เดือน จะมีสิทธิลาภักได้กี่วันในปีงบประมาณเดียวกัน

คำตอบ

พนักงานราชการที่มีสัญญาจ้างเต็มปีงบประมาณ (12 เดือน) จะมีสิทธิลาภักหรือลาพักผ่อนได้ 10 วัน แต่ถ้าหากได้รับการจ้างไม่เต็มปีงบประมาณจะต้องทอนสัดส่วนลง ดังนั้นพนักงานราชการที่มีสัญญาจ้าง 6 เดือน จะสามารถลาภักได้ 5 วัน แต่ไม่สามารถลาพักผ่อนได้ เพราะพนักงานราชการจะมีสิทธิลาพักผ่อนได้ จะต้องปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน³³

38

คำถาม

กองทุนประกันสังคม และกองทุนเงินทดแทน เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

คำตอบ

แตกต่างกัน พนักงานราชการที่เจ็บป่วยจากสาเหตุที่ไม่ได้เกิดจากการทำงาน จะต้องใช้สิทธิจากกองทุนประกันสังคม แต่ถ้าหากพนักงานราชการเจ็บป่วยจากการปฏิบัติงานให้ราชการ ส่วนราชการในฐานะนายจ้างจะจ่ายเงินทดแทนให้พนักงานราชการ โดยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 โดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบกองทุนประกันสังคม พนักงานราชการจะถูกหักค่าตอบแทน ร้อยละ 5 สมทบ

33

ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 5

ในส่วนของผู้ประกันตน ส่วนราชการจ่ายสมทบให้ในฐานะ นายจ้าง ร้อยละ 5 และรัฐบาลจ่ายสมทบให้อีก ร้อยละ 2.75 ส่วนระเบียบกองทุนเงินทดแทน ขณะนี้ยังไม่ครอบคลุมถึง พนักงานราชการ จึงไม่มีการหักเงินสมทบจากนายจ้างเข้ากองทุนดังกล่าว³⁴

คำถาม

กรณีพนักงานราชการเสียชีวิตระหว่างการปฏิบัติงาน ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ

เนื่องจากพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ยังไม่มีผลใช้บังคับกับพนักงานราชการ หากส่วนราชการมีพนักงานราชการที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย เนื่องจากการทำงาน ให้ราชการ ให้ส่วนราชการอ้างอิงหมวด 2 ของพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 และให้นำกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย หรือการเจ็บป่วย เพราะเหตุปฏิบัติราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการลามาใช้บังคับกับพนักงานราชการโดยอนุโลม โดยการเบิกจ่ายเงินทดแทน ให้เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณงบบุคลากรของส่วนราชการที่พนักงานราชการสังกัดอยู่ แต่ถ้าหากพนักงานราชการเสียชีวิต เงินทดแทนจะต้องจ่ายให้แก่ทายาทต่อไป³⁵

³⁴ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 17

³⁵ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 7

40

คำถาม

การยื่นขอรับเงินทดแทนจะต้องดำเนินการภายในกี่วัน

คำตอบ

ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่พนักงานราชการประสบอันตราย โดยต้องยื่นคำร้องต่อส่วนราชการที่พนักงานราชการปฏิบัติงานอยู่ ตามแบบฟอร์มที่ คพร. กำหนด (คพร./สป. 1 และ คพร./สป. 2)³⁶

41

คำถาม

ในอนาคต พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 จะมีผลใช้บังคับกับพนักงานราชการหรือไม่

คำตอบ

ในอนาคต พระราชบัญญัติเงินทดแทนจะครอบคลุมพนักงานราชการด้วย ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนโดยสำนักงานประกันสังคมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบพระราชบัญญัติดังกล่าว

42

คำถาม

พนักงานราชการที่ประสบอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงาน แต่ไปขอใช้สิทธิการรักษาพยาบาลจากกองทุนประกันสังคม ไม่ใช่จากกองทุนเงินทดแทน จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างไร

คำตอบ

พนักงานราชการจะต้องคืนเงินที่ได้รับจากกองทุนประกันสังคม และแก้ไขโดยให้ส่วนราชการที่พนักงานราชการทำงานอยู่ เบิกจ่ายเงินทดแทนจากงบประมาณของส่วนราชการที่พนักงานราชการปฏิบัติงานอยู่แทน โดยให้อ้างอิงวิธีการและอัตราการจ่าย

36

ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 7

จากพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เพราะเป็นการเจ็บป่วย
ที่เกิดจากการทำงาน³⁷

43

คำถาม

พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ จะได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษกว่าพนักงานราชการ
ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อื่นหรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้
(จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล
จังหวัดสงขลา เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย
อำเภอนาทวี อำเภอจะนะ และพื้นที่อื่นที่คณะรัฐมนตรี
กำหนดให้เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้) คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
อนุมัติให้ได้รับสิทธิประโยชน์สูงกว่าที่กำหนดไว้ตามประกาศ
คพร. เป็นกรณีพิเศษ คือ การสรรหาและเลือกสรรให้ดำเนินการ
โดยวิธีพิเศษตามที่ส่วนราชการกำหนดและกำหนดระยะเวลา
ของสัญญาจ้าง คือ 4-6 ปี โดยให้ต่อสัญญาจ้างได้มากกว่า
1 สัญญา ตามความจำเป็นของภารกิจและสถานการณ์³⁸

³⁷ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 7

³⁸ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 เรื่อง การกำหนดแนวทางการให้
สิทธิประโยชน์แก่พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

44

คำถาม

พนักงานราชการมีสิทธิได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือไม่

คำตอบ

ส่วนราชการสามารถขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี สำหรับพนักงานราชการทั่วไป และปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี สำหรับพนักงานราชการพิเศษ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีกำหนด³⁹

กลุ่มงาน	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ขอพระราชทาน
กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเทคนิค	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย - จักรถาภรณ์ช้างเผือก
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก - ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย
กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ	จักรถาภรณ์มงกุฎไทย - ตรีตาภรณ์ช้างเผือก
กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ	จักรถาภรณ์ช้างเผือก - ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ	ตรีตาภรณ์มงกุฎไทย - ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

³⁹

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 33 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศมงกุฎไทย พ.ศ. 2536

45

คำถาม หากพนักงานราชการต้องไปเกณฑ์ทหาร จะสามารถใช้สิทธิลาราชการชั่วคราวเพื่อไปรับราชการทหาร แล้วกลับมาเป็นพนักงานราชการต่อได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้ เพราะสิทธิการลาที่ระบุไว้ในประกาศ คพร. หมายถึงกรณีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เข้ารับการระดมพล หรือเพื่อทดลองความพร้อม ไม่ใช่เพื่อการเกณฑ์ทหาร⁴⁰

46

คำถาม พนักงานราชการที่มีคู่สมรสเป็นข้าราชการ จะสามารถใช้สิทธิเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากการเป็นข้าราชการของคู่สมรสได้หรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการจะต้องใช้สิทธิของตนเองจากการประกันสังคมก่อน ถ้ายังมีส่วนที่ยังขาดอยู่จึงไปใช้สิทธิความเป็นข้าราชการของคู่สมรส⁴¹

⁴⁰ ประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 4

⁴¹ พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 มาตรา 10 วรรค 2

47

คำถาม พนักงานราชการมีสิทธิได้รับเงินบำนาญหรือไม่

คำตอบ พนักงานราชการมีสิทธิได้รับบำนาญชราภาพตามหลักเกณฑ์ของกองทุนประกันสังคม เมื่อพนักงานราชการได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบเดือน ไม่ว่าจะระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบเดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม⁴²

42

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 77

การสรรหาและเลือกสรร

การประกาศรับสมัครพนักงานราชการ

48 ?

คำถาม การระบุคุณวุฒิในประกาศรับสมัครพนักงานราชการทั่วไป ในกลุ่มงานต่าง ๆ เช่น กลุ่มงานบริหารทั่วไป เป็นต้น ควรระบุข้อความต่อท้ายสาขาวิชา ... ว่า “คุณวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้” หรือ “คุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน”

คำตอบ ควรระบุว่า “คุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน” ยกตัวอย่างเช่น ส่วนราชการต้องการรับสมัครพนักงานราชการทั่วไป ตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ รับสมัครผู้สำเร็จการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันในสาขาวิชาวนศาสตร์ เป็นต้น⁴³

⁴³ ประกาศ คพร. เรื่อง การกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน และการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ พ.ศ. 2554

49

คำถาม

ส่วนราชการจะประกาศรับสมัครพนักงานราชการทั่วไป ในขณะที่ยังมีบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรรในชื่อตำแหน่งเดียวกันซึ่งยังไม่หมดอายุได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้ เพราะส่วนราชการจะต้องเรียกผู้ผ่านการเลือกสรรจากบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรที่ยังไม่หมดอายุมาจัดจ้างเป็นพนักงานราชการตามลำดับที่ในบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรฯ⁴⁴

50

คำถาม

เมื่อมีตำแหน่งว่าง ส่วนราชการจะกำหนดในประกาศรับสมัครพนักงานราชการทั่วไป โดยระบุคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครคือ เป็นลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการนั้น และมีประสบการณ์การทำงานในส่วนราชการนั้นไม่น้อยกว่า 1 ปี ได้หรือไม่

คำตอบ

ไม่ได้ เพราะในการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานราชการ ให้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ความเท่าเทียมในโอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และต้องดำเนินการด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้น การประกาศรับสมัครพนักงานราชการทั่วไป จะต้องประกาศรับสมัครเป็นการทั่วไป⁴⁵

⁴⁴ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 9

⁴⁵ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 4

51

คำถาม ส่วนราชการจะกำหนดระยะเวลาการแพร่ข่าวการรับสมัครสอบพนักงานราชการเป็นเวลา 7 วันทำการ ก่อนวันเปิดรับสมัครสอบ ได้หรือไม่

คำตอบ สามารถกำหนดได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการฯ กำหนดระยะเวลาการแพร่ข่าวก่อนวันรับสมัครไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ ดังนั้น ส่วนราชการจึงสามารถแพร่ข่าวการรับสมัครมากกว่า 5 วันทำการ ก่อนวันเปิดรับสมัครสอบได้⁴⁶

52

คำถาม ส่วนราชการจะกำหนดระยะเวลาในการรับสมัครพนักงานราชการเป็นเวลา 15 วันทำการ ได้หรือไม่

คำตอบ สามารถทำได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการฯ กำหนดให้ ส่วนราชการอาจกำหนดระยะเวลาในการรับสมัครได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ ดังนั้น ส่วนราชการอาจกำหนดระยะเวลารับสมัครมากกว่า 5 วันทำการ ก็ได้⁴⁷

⁴⁶ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 6 (1)

⁴⁷ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 6 (3)

53

คำถาม

หากส่วนราชการจะเผยแพร่ข่าวการรับสมัครสอบพนักงานราชการเฉพาะในเว็บไซต์ของส่วนราชการเองได้หรือไม่

คำตอบ

ทำไม่ได้ เพราะการเผยแพร่ข่าวการรับสมัครสอบพนักงานราชการนั้น ส่วนราชการจะต้องปิดประกาศรับสมัครในที่เปิดเผยเป็นการทั่วไป และให้แพร่ข่าวการรับสมัครในเว็บไซต์ของส่วนราชการ และเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.พ. (<http://job.ocsc.go.th> ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้แจ้ง username และ password ของส่วนราชการระดับกรมให้กับหน่วยงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการแล้ว)⁴⁸

องค์ประกอบคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรร

54

คำถาม

ส่วนราชการจะแต่งตั้งบุคคลภายนอก โดยอาจเป็นอาจารย์จากสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกส่วนราชการ เป็นกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรได้หรือไม่

คำตอบ

สามารถทำได้ หากหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าควรต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งที่สรรหาและเลือกสรรเป็นกรรมการด้วย⁴⁹

⁴⁸ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 6 (1)

⁴⁹ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 5

55

คำถาม

ส่วนราชการสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหา และเลือกสรรพนักงานราชการเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน กับคณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันของข้าราชการพลเรือน ได้หรือไม่

คำตอบ

ทำไม่ได้ เพราะองค์ประกอบของคณะกรรมการทั้งสองคณะ แตกต่างกัน โดยการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ หัวหน้าส่วนราชการจะต้องตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหา และเลือกสรรพนักงานราชการ มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน ผู้แทนที่รับผิดชอบงานหรือโครงการที่มีตำแหน่ง ที่จะสรรหาและเลือกสรร เป็นกรรมการ นักทรัพยากรบุคคล หรือผู้ปฏิบัติงานด้านการเจ้าหน้าที่ เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งกรรมการจากภายในหรือภายนอกส่วนราชการ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น ก็ได้⁵⁰

ส่วนการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการพลเรือน ข้อ 4.2 ของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการสอบแข่งขัน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และรายละเอียด เกี่ยวกับการสอบแข่งขันตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.

⁵⁰ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงาน ราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 5

ที่ นร 1004/ว 17 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2556 กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขัน มีจำนวน ไม่น้อยกว่า 5 คน ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการ หรือรองหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากหัวหน้าส่วนราชการ เป็นประธาน กรรมการอื่นซึ่งแต่งตั้ง จากข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ หรือประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป และผู้แทน ก.พ. เป็นกรรมการ และข้าราชการพลเรือน ในส่วนราชการนั้น ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับงานการเจ้าหน้าที่ เป็นเลขานุการ

บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการ

56

คำถาม ส่วนราชการจะกำหนดอายุบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรร พนักงานราชการเป็นเวลาเพียง 1 ปี ได้หรือไม่

คำตอบ สามารถทำได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหา และการเลือกสรรพนักงานราชการฯ กำหนดให้ส่วนราชการ กำหนดอายุบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันประกาศบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรร⁵¹

⁵¹ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงาน ราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 8

การขอใช้บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการ

57 ?

คำถาม ส่วนราชการต้องการขอใช้บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการจากส่วนราชการอื่น แต่บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรที่จะขอใช้เป็นชื่อตำแหน่งอื่น แต่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน และมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างเดียวกัน ได้หรือไม่ เช่น กรม ก. มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนว่าง และต้องการจะขอใช้บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรของกรม ข. ตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไป เป็นต้น

คำตอบ สามารถทำได้ โดยตำแหน่งที่ขึ้นบัญชีไว้จะต้องมีลักษณะงานเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน⁵²

58 ?

คำถาม ผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการที่ได้รับการจัดจ้างเป็นพนักงานราชการในส่วนราชการผู้ขอใช้บัญชีแล้ว รายชื่อของพนักงานราชการผู้นั้นยังอยู่ในบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการของส่วนราชการเจ้าของบัญชีหรือไม่

⁵² ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 10

คำตอบ หากบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการของส่วนราชการเจ้าของบัญชียังไม่หมดอายุ และพนักงานราชการผู้นั้นยังไม่ได้แสดงความจำนงสละสิทธิจากบัญชีดังกล่าว รายชื่อผู้นั้นก็ยังคงอยู่ในบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการ⁵³

คำถาม เมื่อส่วนราชการประกาศขึ้นบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการในตำแหน่งนิติกร และได้เรียกผู้ผ่านการเลือกสรรลำดับที่ 1 – 10 มาจัดจ้างเป็นพนักงานราชการแล้ว ต่อมาส่วนราชการมีตำแหน่งว่างเพิ่มขึ้น 1 อัตรา และบัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการในชื่อตำแหน่งเดียวกันยังไม่หมดอายุ ส่วนราชการจะเรียกผู้ผ่านการเลือกสรรจากบัญชีดังกล่าวมาประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะเพิ่มเติม ก่อนจัดจ้างเป็นพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ ทำไม่ได้ เพราะส่วนราชการจะต้องเรียกผู้ผ่านการเลือกสรรจากบัญชีดังกล่าวมาจัดจ้างเป็นพนักงานราชการตามลำดับที่⁵⁴

⁵³ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 10

⁵⁴ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 9

60

คำถาม

กรณีที่ส่วนราชการใช้หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาและเลือกสรรพนักงานกองทุนประเภทต่าง ๆ โดยอิงระเบียบของพนักงานราชการ แต่ต่อมาส่วนราชการมีตำแหน่งพนักงานราชการว่างจะสามารถใช้บัญชีผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานกองทุนดังกล่าว มาจัดจ้างเป็นพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ

ทำไม่ได้ เพราะพนักงานกองทุนไม่ใช่พนักงานราชการ ส่วนราชการจะต้องดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการเท่านั้น

61

คำถาม

ในการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการพิเศษ หัวหน้าส่วนราชการจะต้องตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการหรือไม่

คำตอบ

ในการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการพิเศษกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือคณะกรรมการที่หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้ง และผู้รับผิดชอบงานหรือโครงการ ดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการพิเศษจากรายชื่อผู้มีความเหมาะสมจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ดังนั้น จึงอาจไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการสรรหาและเลือกสรรก็ได้⁵⁵

⁵⁵ ประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรรพนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 11

62

คำถาม

ส่วนราชการจะกำหนดระยะเวลาการเรียกผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการ มารายงานตัวภายใน 3 วัน นับจากวันประกาศรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ

สามารถทำได้ หากมีช่องทางการแจ้งข้อมูลที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรและมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการรับทราบข้อมูล และพร้อมจะมารายงานตัวภายในเวลาที่ส่วนราชการกำหนด

63

คำถาม

ส่วนราชการจะจัดจ้างพนักงานราชการโดยเรียกผู้ผ่านการเลือกสรรลำดับที่ 1 – 3 มารายงานตัวในวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 ซึ่งผู้ผ่านการเลือกสรรลำดับที่ 1 และ 3 มารายงานตัวได้ แต่ผู้ผ่านการเลือกสรรลำดับที่ 2 แจ้งว่าสามารถมารายงานตัวได้ในวันที่ 1 มิถุนายน 2560 ส่วนราชการจะจัดจ้างผู้ผ่านการเลือกสรรลำดับที่ 1 และ 3 ก่อนได้หรือไม่

คำตอบ

ส่วนราชการจะต้องจัดจ้างพนักงานราชการตามลำดับที่ที่สอบได้ ไม่สามารถจัดจ้างข้ามลำดับที่ได้

การจ้างพนักงานราชการ

64

คำถาม การจ้างพนักงานราชการ มีระยะเวลาการจ้างอย่างไร

คำตอบ

การจ้างพนักงานราชการ เป็นระบบการจ้างที่มีสัญญาจ้างตามระยะเวลา ซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็นตามภารกิจ อาจจ้างระยะสั้นเพียง 3 เดือนก็ได้ โดยระยะเวลาสูงสุดของสัญญาจ้างไม่เกิน 4 ปี ทั้งนี้ หากภารกิจยังจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอาจมีการต่อสัญญาจ้างได้⁵⁶

65

คำถาม หากส่วนราชการทำสัญญาจ้างโดยกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้เกินกว่าระยะเวลาของกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่กำหนดไว้ จะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ

ส่วนราชการที่ทำสัญญาจ้างพนักงานราชการเกินระยะเวลาของกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่กำหนดไว้ให้จะต้องดำเนินการแก้ไขสัญญาจ้างเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบอัตรากำลัง โดยจะต้องไม่เกินวันที่สิ้นสุดกรอบอัตรากำลังในรอบนั้น ๆ⁵⁷

⁵⁶ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 11

⁵⁷ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/49 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2549 เรื่อง การทำสัญญาจ้างพนักงานราชการ

66

คำถาม

ส่วนราชการสามารถจ้างชาวต่างประเทศเป็นพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ผู้ที่จะได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการจะต้องมีสัญชาติไทย แต่คุณสมบัติข้อนี้ไม่ให้ใช้บังคับกับพนักงานราชการชาวต่างประเทศ ซึ่งส่วนราชการจำเป็นต้องจ้างตามข้อผูกพันหรือตามความจำเป็นของภารกิจของส่วนราชการ ดังนั้นส่วนราชการจึงสามารถจ้างชาวต่างประเทศเป็นพนักงานราชการได้ แต่ต้องเป็นการจ้างตามข้อผูกพัน หรือตามความจำเป็นของภารกิจของส่วนราชการเท่านั้น⁵⁸

67

คำถาม

เมื่อส่วนราชการมีการจ้างพนักงานราชการจะต้องรายงานให้ คพร. ทราบด้วยหรือไม่

คำตอบ

ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ส่วนราชการต้องรายงานผลการดำเนินการบริหารงานพนักงานราชการและการจ้างพนักงานราชการให้ คพร. ทราบ รวมทั้งต้องรายงานการจ้างตามที่ คพร. กำหนดเงื่อนไขเฉพาะให้รายงานให้ คพร. ทราบ เช่น การจ้างพนักงานราชการศักยภาพสูง เป็นต้น⁵⁹

⁵⁸ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 8

⁵⁹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 19

68

คำถาม บุคคลที่เข้าร่วมโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) จะมาเข้ารับการสรรหาเป็นพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ สามารถบรรจุเป็นพนักงานราชการโดยสัญญาจ้างระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี โดยไม่มีการต่อสัญญาอีก แต่ในช่วงระยะเวลา 1 ปี อาจต่อสัญญาจ้างหลายครั้งในช่วงนี้ได้จนครบ 1 ปี⁶⁰

69

คำถาม มหาวิทยาลัยที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ (ออกนอกระบบ) จะสามารถจ้างพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ ไม่สามารถจ้างได้ เนื่องจากหน่วยงานในกำกับของรัฐไม่อยู่ในความหมายของ “ส่วนราชการ” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งกำหนดว่า “ส่วนราชการ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ราชการส่วนท้องถิ่น”⁶¹

⁶⁰ แบบหนังสือรับรองการเข้าร่วมมาตรการปรับปรุงอัตรากำลังของส่วนราชการ (โครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เงื่อนไขข้อที่ 3

⁶¹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 3

70

คำถาม ส่วนราชการสามารถจ้างพนักงานราชการด้วยเงินรายได้ของส่วนราชการได้หรือไม่

คำตอบ จ้างไม่ได้ เพราะพนักงานราชการ คือ บุคคลซึ่งได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้าง โดยได้รับค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณของส่วนราชการเพื่อเป็นพนักงานของรัฐในการปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการ หากจ้างด้วยเงินประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินงบประมาณ ก็ไม่ถือว่าเป็นพนักงานราชการ⁶²

71

คำถาม ผู้ที่จะเป็นพนักงานราชการจะต้องมีอายุอยู่ในช่วงเท่าใด

คำตอบ จะต้องเป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และอาจได้รับการจ้างเกินกว่าอายุ 60 ปีก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ปฏิบัติ เช่น งานที่ต้องใช้ความพร้อมทางสมรรถนะของร่างกาย หรือเสี่ยงอันตราย ส่วนราชการอาจกำหนดอายุไม่เกิน 50 ปีงานทั่วไป อาจกำหนดอายุไม่เกิน 60 ปี และงานที่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อาจกำหนดอายุเกินกว่า 60 ปีได้⁶³

⁶² ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 3

⁶³ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 8

คำถาม

หากจ้างพนักงานราชการในกลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเทคนิค กลุ่มงานบริหารทั่วไป และกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ ปฏิบัติงานทั่วไป โดยไม่ได้ระบุวันสิ้นสุดสัญญาจ้างไว้ เพียงแต่กำหนดอายุชั้นสูงในการจ้างไม่เกิน 60 ปี การสิ้นสุดสัญญาจ้างพนักงานราชการกลุ่มงานดังกล่าว จะสิ้นสุดสัญญาจ้างเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ หรือสิ้นสุดสัญญาจ้างเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์

คำตอบ

เมื่อพนักงานราชการมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในปีงบประมาณใด ให้เลิกจ้างเมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น ตัวอย่างเช่น พนักงานราชการ ปฏิบัติงานในลักษณะงานทั่วไป โดยกำหนดอายุที่จ้างไว้ไม่เกิน 60 ปีในสัญญาจ้าง พนักงานราชการรายนี้จะครบรอบวันคล้ายวันเกิดปีที่ 60 ในเดือนมีนาคม 2560 พนักงานราชการรายนี้ จะได้ทำงานไปจนถึงสิ้นปีงบประมาณ (วันที่ 30 กันยายน 2560) ทั้งนี้ ในสัญญาจ้างพนักงานราชการส่วนราชการควรระบุวันสิ้นสุดสัญญาจ้างไว้ให้ชัดเจน⁶⁴

⁶⁴ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/15 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง การสิ้นสุดสัญญาจ้างพนักงานราชการ

คำถาม

แนวทางการจ้างผู้พิการเป็นพนักงานราชการ ผู้พิการ
ลักษณะใดบ้างที่ส่วนราชการจ้างได้

คำตอบ

ส่วนราชการจะต้องกำหนดลักษณะงานที่ต้องการสรรหาคณพิการ
คุณสมบัติของบุคคลที่จะรับสมัคร (ทั่วไป ไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามข้อ 8 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงาน
ราชการ พ.ศ. 2547) กำหนดประเภทความพิการให้เหมาะสม
กับงานที่จะปฏิบัติ (เช่น ความพิการทางการเห็น ความพิการ
ทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหว
หรือทางร่างกาย ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
หรือออทิสติก ความพิการทางสติปัญญา และความพิการ
ทางการเรียนรู้) โดยส่วนราชการสามารถประกาศรับสมัคร
เป็นการทั่วไป (บุคคลทั่วไปและคนพิการ) หรือประกาศ
รับสมัครเฉพาะคนพิการเป็นการเฉพาะก็ได้ นอกจากนี้
ผู้สมัครควรจะต้องเป็นผู้ที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ⁶⁵

⁶⁵ หนังสือ คพร. ที่ นร 1004.1/คพร./พิเศษ 1791 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2554 เรื่อง การสรรหา
และเลือกสรรคนพิการเป็นพนักงานราชการ

74 ?

คำถาม ส่วนราชการจำเป็นต้องจ้างคนพิการเข้ามาปฏิบัติงานหรือไม่

คำตอบ หน่วยงานของรัฐซึ่งมีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จะต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานได้ ในอัตราส่วนของคนธรรมดา 100 คน : คนพิการ 1 คน หากมีเศษเกิน 50 คน จะต้องรับคนพิการเพิ่มอีก 1 คน⁶⁶

75 ?

คำถาม ส่วนราชการสามารถส่งให้พนักงานราชการไปปฏิบัติราชการนอกเหนือจากที่ระบุในสัญญาจ้างได้หรือไม่

คำตอบ ส่วนราชการสามารถส่งให้พนักงานราชการไปปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากที่ระบุในสัญญาจ้าง โดยอาจส่งให้ไปหลายช่วงหลายครั้ง แต่เมื่อรวมกันแล้ว (ทุกช่วง ทุกครั้ง) ในหนึ่งปีงบประมาณจะต้องไม่เกินกว่า 4 เดือน⁶⁷

⁶⁶ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2554

⁶⁷ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/366 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2559 เรื่อง การส่งให้พนักงานราชการไปปฏิบัติงานนอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

คำถาม

พนักงานราชการสามารถโยกย้ายสถานที่ทำงานได้เหมือนข้าราชการหรือไม่

คำตอบ

ระบบพนักงานราชการเป็นการจ้างงานตามความจำเป็นของภารกิจในแต่ละส่วนราชการ เมื่อมีการจัดทำสัญญาจ้างให้พนักงานราชการปฏิบัติงานในหน่วยงานใด ก็ถือว่าเป็นการจ้างงานตามความจำเป็นเฉพาะของส่วนราชการนั้น ดังนั้น พนักงานราชการจึงไม่สามารถโอนย้ายข้ามหน่วยงานได้⁶⁸

⁶⁸ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/26 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของระบบพนักงานราชการ

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

77 ?

คำถาม

องค์ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

คำตอบ

องค์ประกอบของการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการต้องครอบคลุมอย่างน้อย 2 องค์ประกอบ คือ ผลสัมฤทธิ์ของงาน และ พฤติกรรมการปฏิบัติงาน โดยสัดส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ของงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ทั้งนี้ ส่วนราชการอาจกำหนดให้มีมากกว่า 2 องค์ประกอบก็ได้⁶⁹

78 ?

คำถาม

การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ จำเป็นต้องมีคณะกรรมการหรือไม่

คำตอบ

จำเป็นต้องมี เนื่องจาก ตามประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ได้ระบุไว้ว่า ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อทำหน้าที่ช่วยพิจารณา กลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

⁶⁹ คำอธิบายประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ในหนังสือคู่มือการบริหารระบบพนักงานราชการ, 162

ทั่วไปเพื่อความเป็นธรรมและเป็นมาตรฐานจากการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาก่อนที่จะเสนอผลการประเมินต่อหัวหน้าส่วนราชการ⁷⁰

คำถาม

ระยะเวลาการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการทั่วไปกับพนักงานราชการพิเศษ เหมือนกันหรือไม่อย่างไร

คำตอบ

แตกต่างกัน พนักงานราชการทั่วไปจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง ตามปีงบประมาณ ครั้งที่ 1 สำหรับการประเมินระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 มีนาคม ของปีถัดไป ครั้งที่ 2 สำหรับการประเมินระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึง 30 กันยายนของปีเดียวกัน สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการพิเศษนั้น ให้ส่วนราชการเป็นผู้กำหนดระยะเวลาในการประเมิน โดยกำหนดให้เหมาะสมกับระยะเวลาการจ้างงาน เช่น ประเมินเดือนละครั้ง หรือประเมินรายไตรมาส หรือประเมินเมื่อโครงการได้ดำเนินการเสร็จแล้ว⁷¹

⁷⁰ ประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 9

⁷¹ ประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 4 ข้อ 8 และข้อ 12 (3)

80 คำถาม ถ้าหากพนักงานราชการมีผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 รอบ ต่ำกว่าระดับดี ส่วนราชการต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ เมื่อกระบวนการประเมินเสร็จสิ้นแล้ว ทราบผลว่าจะต้องเลิกจ้าง พนักงานราชการ ให้ส่วนราชการแจ้งให้พนักงานราชการทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลการประเมินผลปฏิบัติงาน ของพนักงานราชการผู้นั้น และให้ผู้บังคับบัญชาทำความเข้าใจ เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งเลิกจ้างต่อไป⁷²

81 คำถาม เมื่อคำนวณคะแนนผลการปฏิบัติงานแล้ว เหลือเศษทศนิยม จะต้องปัดเศษทศนิยมให้เป็นจำนวนเต็มหรือไม่

คำตอบ การคำนวณคะแนนผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ในทุกกรณี (คะแนนการประเมินผลเฉลี่ยสองรอบเพื่อเลิกจ้าง หรือต่อสัญญา) หากเหลือเศษทศนิยม จะไม่ปัดเศษทศนิยม เพราะจะทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อนไป

82 คำถาม ส่วนราชการสามารถกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับระยะเวลา การปฏิบัติงาน เช่น การมาสาย การลา ไว้ในการประเมินผล การปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนค่าตอบแทนด้วยได้หรือไม่

⁷² ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 20

คำตอบ ไม่ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบใด ๆ แต่ส่วนราชการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม โดยอาจนำกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับข้าราชการหรือลูกจ้างในส่วนราชการนั้น ๆ มาใช้ประกอบในการพิจารณากำหนดด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ราชการ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 และประกาศ คพร. ที่เกี่ยวข้อง⁷³

คำถาม คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้งติดต่อกัน จำเป็นต้องเป็นคะแนนของผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ติดต่อกันในปีงบประมาณเดียวกันหรือไม่

คำตอบ คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้งติดต่อกัน จะเป็นคะแนนของผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ติดต่อกันในปีงบประมาณเดียวกันหรือข้ามปีงบประมาณก็ได้⁷²

⁷³ หนังสือ คพร. ที่ นร 1008.5/26 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของระบบพนักงานราชการ

วินัย

84

คำถาม

พนักงานราชการละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 7 วัน ส่วนราชการสามารถดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้หรือไม่

คำตอบ

การละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 7 วัน ถือเป็นกรกระทำคามผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการต้องจัดให้มีคณะกรรมการสอบสวน และต้องให้โอกาสพนักงานราชการที่ถูกกล่าวหาชี้แจงและแสดงหลักฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าพนักงานราชการผู้นั้นกระทำคามผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งไล่ออก แต่ถ้าไม่มีมูลกระทำคามผิด ให้อยติเรื่อง⁷⁴

⁷⁴

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25

คำถาม

จังหวัด ก. ดำเนินการเปิดรับสมัครบุคคลทั่วไปเพื่อเข้ารับ การเลือกสรรเป็นพนักงานราชการและได้ดำเนินคัดเลือก จนกระทั่งจะขึ้นบัญชีผู้ได้รับการคัดเลือกแล้ว ต่อมาผู้มีผู้ร้องเรียน ว่าการประกาศรับสมัครไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนด กล่าวคือ จะต้องประกาศรับสมัครล่วงหน้าก่อน วันสมัครไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ แต่จังหวัด ก. ประกาศ ล่วงหน้าน้อยกว่า 5 วันทำการ กรณีดังกล่าว จังหวัดจะต้อง ปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ

ให้จังหวัดยกเลิกการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรทั้งหมด แล้วดำเนินการใหม่ต่อไป เนื่องจากตามประกาศ คพร. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสรรหาและการเลือกสรร พนักงานราชการ และแบบสัญญาจ้างของพนักงานราชการ พ.ศ. 2552 ข้อ 6 กำหนดว่า การสรรหาและเลือกสรร พนักงานราชการทั่วไป ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังนี้ (3) ส่วนราชการอาจกำหนดระยะเวลา ในการรับสมัครได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่า 5 วันทำการ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่า จังหวัดดำเนินการประกาศ รับสมัครพนักงานราชการทั่วไปเข้าปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา น้อยกว่า 5 วันทำการ จึงไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์ดังกล่าว

คำถาม

นาย ค. พนักงานราชการทั่วไปทำสัญญาจ้างเป็นรายปี ปฏิบัติงานในกรมมาเป็นเวลา 2 ปี แต่ในปีที่ 2 ปรากฏว่า ผลการประเมินรอบสุดท้ายก่อนต่อสัญญาจ้างมีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่าดี แต่เมื่อรวม 2 รอบการประเมิน ในปีงบประมาณเดียวกันมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า ระดับดี พนักงานราชการผู้นี้จึงได้รับการต่อสัญญาจ้าง เป็นปีที่ 3 หลังจากนั้นเมื่อถึงรอบการประเมินครั้งที่หนึ่งของสัญญาจ้างปีที่ 3 ในปีงบประมาณถัดไป ปรากฏว่า ผู้นี้มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำกว่าดีอีก แต่ส่วนราชการ ก็มีได้ดำเนินการอย่างใดกับพนักงานราชการดังกล่าว จนครบรอบการประเมินครั้งที่สอง และตรวจสอบพบ ในขณะจะประเมินรอบที่ 2 เพื่อเลื่อนค่าตอบแทน และต่อสัญญาจ้างว่า พนักงานราชการผู้นี้มีผลการประเมิน ในปีงบประมาณที่ผ่านมาในรอบที่สองและรอบที่หนึ่งของปีงบประมาณปัจจุบันต่ำกว่าระดับดี ดังนั้น หากผลการประเมินรอบที่ 2 ของการจ้างปีที่ 3 ผู้นี้มีผลการประเมิน อยู่ในระดับดีเด่น และมีคะแนนเฉลี่ยสองรอบการประเมิน ในปีงบประมาณเดียวกันมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับดี ส่วนราชการจะสามารถเลื่อนค่าตอบแทนและต่อสัญญาจ้าง ให้แก่บุคคลดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ โดยที่ประกาศ คพร. ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 10 กำหนดว่า พนักงานราชการทั่วไปผู้ใด ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้ประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วมีคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้งติดต่อกัน ต่ำกว่าระดับดี ให้ผู้บังคับบัญชาทำความเห็นเสนอหัวหน้า ส่วนราชการ เพื่อพิจารณาส่งเลิกจ้างต่อไป ดังนั้น เมื่อปรากฏว่า พนักงานราชการผู้นี้มีผลการประเมินรอบสุดท้ายของปีที่ 2 ก่อนต่อสัญญาจ้างในปีที่ 3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำกว่า ดี และต่อมามีผลการประเมินรอบที่หนึ่งของสัญญาจ้างปีที่ 3 ปังบประมาณถัดไปต่ำกว่าระดับดีอีก ส่วนราชการจึงต้องมีคำสั่งเลิกจ้างพนักงานราชการดังกล่าวตั้งแต่วันที่ครบรอบ การประเมินครั้งที่หนึ่งของสัญญาจ้างปีที่ 3 คือ วันที่ 1 เมษายนเป็นต้นไป ส่วนราชการจะมีคำสั่งเลิกจ้างโดยให้มีผล เป็นการเลิกจ้าง นับตั้งแต่วันที่คำสั่งเป็นต้นไปไม่ได้

87 ?

คำถาม ส่วนราชการหาหรือว่า จะแต่งตั้งพนักงานราชการให้รักษา ราชการแทนผู้อำนวยการกองหรือรักษาการในตำแหน่ง ข้าราชการตำแหน่งประเภทวิชาการได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 47 กำหนดว่า ในกรณีที่ไม่มี ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือ

หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา 33 วรรคสอง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 68 กำหนดว่า ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ และเป็นกรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาราชการในตำแหน่งนั้นได้ ดังนั้น กรณีที่ส่วนราชการหาหรือมา ส่วนราชการจึงไม่สามารถแต่งตั้งพนักงานราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการให้เป็นผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองหรือรักษาราชการในตำแหน่งข้าราชการตำแหน่งประเภทวิชาการได้

คำถาม

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการหรือพนักงานราชการที่มีมูลกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ส่วนราชการจะแต่งตั้งพนักงานราชการเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

ประกาศ คพร. ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. 2559 ข้อ 6 กำหนดว่า หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยพนักงาน

ราชการ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้นมาใช้บังคับ โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการจ้างพนักงานราชการหรือการปฏิบัติงาน และเมื่อกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 ข้อ 18 กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นจะแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนจะให้มีส่วนช่วยเลขานุการที่แต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองหรือแต่งตั้งจากพนักงานราชการหรือลูกจ้างประจำด้วยก็ได้ ดังนั้น ส่วนราชการจึงไม่อาจแต่งตั้งพนักงานราชการเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยได้ แต่สามารถแต่งตั้งพนักงานราชการเป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้ตามนัยกฎ ก.พ. ดังกล่าว

คำถาม

กรณีพนักงานราชการได้รับอนุมัติให้เดินทางไปราชการต่างประเทศร่วมกับคณะข้าราชการในสังกัดกรมเดียวกัน ใครจะเป็นผู้อนุมัติให้พนักงานราชการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

คำตอบ

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 4 ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. 2524 ข้อ 13 (3) กำหนดให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการเดินทางไปราชการต่างประเทศของข้าราชการและลูกจ้างทุกตำแหน่งในสังกัดกระทรวง เว้นแต่การเดินทางไปราชการต่างประเทศของผู้แทนรัฐบาล คณะผู้แทนรัฐบาล หรือคณะผู้แทนในระดับต่ำกว่ารัฐมนตรี และการเดินทางของคณะผู้แทนซึ่งมิใช่คณะผู้แทนรัฐบาล ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุมัติ ดังนั้น กรณีตามข้อหารือ ส่วนราชการจึงต้องเสนอเรื่องให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้อนุมัติให้พนักงานราชการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

คำถาม

ส่วนราชการหรือกรณีพนักงานราชการกระทำความผิดทางอาญาและถูกพนักงานสอบสวนควบคุมตัวดำเนินคดีและต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ปล่อยตัวเนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ร่วมกระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลอื่นแต่อย่างใด หลังจากนั้นพนักงานราชการผู้นี้ได้กลับมาปฏิบัติงานตามปกติ ดังนี้ ส่วนราชการจะต้องจ่ายค่าตอบแทนในช่วงระหว่างที่พนักงานราชการผู้นี้ถูกควบคุมตัวและช่วงที่กลับมาปฏิบัติงานตามปกติหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ คพร. โดย อ.คพร. คณะที่ 3 ด้านกฎหมายและวินัย ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีมติว่า โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 และข้อ 26 ได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องวินัยและการรักษาวินัยของพนักงานราชการไว้แล้ว ดังนั้น ในการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนในกรณีพนักงานราชการที่ไม่ได้มาปฏิบัติงานเพราะถูกพนักงานสอบสวนควบคุมตัวเพื่อดำเนินคดีอาญา ต่อมาผลคดีปรากฏว่าพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง จึงได้ปล่อยตัว และพนักงานราชการผู้นั้นกลับไปปฏิบัติงานตามเดิม จึงควรนำความในข้อ 25 และข้อ 26 ดังกล่าว ประกอบมติคณะรัฐมนตรี มาใช้เพื่อกำหนดแนวทางการจ่ายค่าตอบแทนในกรณีนี้ โดยส่วนราชการเจ้าสังกัดต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป เมื่อการพิจารณาถึงที่สุดแล้ว ให้ถือเกณฑ์การจ่ายเงินค่าตอบแทน ดังนี้

- (1) ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน แต่ปรากฏว่าไม่มีมูลกรณีกระทำความผิด ให้จ่ายเงินค่าตอบแทนเต็ม
- (2) ถ้ามีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน และปรากฏว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามที่ส่วนราชการกำหนด ให้หัวหน้าส่วนราชการส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน หรือลดเงินค่าตอบแทน และให้จ่ายเงินค่าตอบแทนตามควรแก่กรณี ให้เหมาะสมกับความผิด

(3) ถ้าปรากฏว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และหัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งไล่ออก ห้ามมิให้จ่าย

คำถาม

นาย ค. พนักงานราชการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวกรณีกระทำความผิดทางอาญาและถูกคุมขังอยู่ที่สถานีตำรวจเป็นเวลา 7 วัน หลังจากนั้นถูกฝากขังอยู่ในเรือนจำขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาล และได้มาปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่แรกที่ถูกจับกุมตัว ดังนี้ ส่วนราชการจะต้องปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 24 กำหนดว่า การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (6) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าเจ็ดวัน สำหรับตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดวันเวลาการมาทำงาน ซึ่งหมายความว่าพนักงานราชการผู้นั้นต้องมีเจตนาละทิ้ง ทอดทิ้ง หรือละเลยไม่มาทำงานในส่วนราชการต้นสังกัดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ด้วยการที่พนักงานราชการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวและถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำและทำให้ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ จะถือว่าเป็นเจตนาละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไม่ได้ นอกจากนี้ กรณีดังกล่าวถือได้ว่ามีเหตุผลอันสมควร ดังนี้ กรณีของพนักงานราชการผู้นี้จึงไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามนัยระเบียบข้างต้น แต่ถือว่าพนักงานราชการผู้นี้

ขาดราชการซึ่งทางราชการจะไม่จ่ายค่าตอบแทนให้เฉพาะวันที่ขาดราชการดังกล่าว

อย่างไรก็ดี โดยที่กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2556 หมวด 8 การสั่งพักและให้ออกจากราชการไว้ก่อน ข้อ 78 กำหนดว่า เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 จะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (4) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขัง โดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญาหรือต้องจำคุก โดยคำพิพากษาและได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน แล้ว ประกอบกับประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. 2559 ข้อ 16 กำหนดว่า หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยพนักงานราชการ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการของการจ้างพนักงานราชการหรือการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า

พนักงานราชการผู้นี้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวและคุมขังอยู่ที่สถานีตำรวจและเรือนจำ เป็นเวลาเกินกว่า 15 วันแล้ว จึงมีเหตุสมควรที่ส่วนราชการจะดำเนินการสั่งให้พนักงานราชการผู้นี้พักราชการเพื่อรอผลทางคดีต่อไปได้

คำถาม

นาย ง. และนาย จ. พนักงานราชการถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ร้ายแรง และผลการสอบสวนเห็นควรลงโทษภาคทัณฑ์นาย ง. และลงโทษตัดเงินเดือนนาย จ. ร้อยละ 2 เป็นเวลา 2 เดือน ดังนี้ นาย ง. และนาย จ. จะได้รับการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทนประจำปีและจะได้รับการต่อสัญญาจ้างหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

กรณีนี้มีประเด็นพิจารณา ดังนี้

1) กรณีการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทนประจำปี โดยที่ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง ค่าตอบแทนของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 7 กำหนดให้พนักงานราชการที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทนในวันที่ 1 ตุลาคมของทุกปีนั้น ต้องมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณที่แล้วมาไม่น้อยกว่า 8 เดือนและมีผลการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าระดับดี ประกอบกับข้อ 4 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 กำหนดว่า บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดให้ข้าราชการมีหน้าที่

ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือเป็นข้อห้ามในเรื่องใด ให้ถือว่าพนักงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ หรือละเว้น การปฏิบัติหรือต้องห้ามเช่นเดียวกับข้าราชการด้วย ดังนั้น เมื่อกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. 2552 ข้อ 8 กำหนดว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งจะได้รับการพิจารณา เลื่อนเงินเดือนในแต่ละครั้งต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (2) ในครึ่งปีที่แล้วมาต้องไม่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยที่หนักกว่า โทษภาคทัณฑ์ ดังนั้น กรณีของนาย ง. ซึ่งถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หากผู้นี้มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในหลักเกณฑ์ ที่จะเลื่อนค่าตอบแทนข้างต้น ส่วนราชการจึงสามารถเลื่อน ค่าตอบแทนประจำปีให้แก่ นาย ง. ได้ ส่วนนาย จ. ซึ่งถูกสั่ง ลงโทษตัดเงินค่าตอบแทนร้อยละ 2 เป็นเวลา 2 เดือน ถือว่า ถูกลงโทษหนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ จึงไม่สามารถเลื่อน ค่าตอบแทนให้แก่ นาย จ. ได้

2) กรณีการต่อสัญญาจ้าง โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 19 กำหนดว่า ในระหว่างสัญญาจ้าง ให้ส่วนราชการจัดให้มีการประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงานราชการ (1) การประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงานราชการทั่วไป ให้กระทำในกรณี ดังต่อไปนี้ (ข) การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาจ้าง และประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติราชการของพนักงานราชการ

พ.ศ. 2554 ข้อ 11 กำหนดให้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการทั่วไปผู้นั้นมาประกอบการพิจารณาในการต่อสัญญาจ้าง โดยผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ต่อสัญญาจ้างจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้งติดต่อกันในปีที่จะต่อสัญญาจ้างไม่ต่ำกว่าระดับดี ดังนั้นการที่นาย ง. และนาย จ. ถูกส่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวข้างต้น จึงอาจมีผลกระทบต่อผลการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ได้รับคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานสูงหรือต่ำกว่าระดับดีได้เช่นเดียวกัน และจะมีผลต่อการต่อสัญญาจ้างตามนัยข้อ 11 ของประกาศข้างต้น

93 คำถาม

นาย ข. เป็นพนักงานราชการตามสัญญาจ้างพนักงานราชการทั่วไปมีกำหนดเวลา 2 ปี ต่อมาเมื่อปฏิบัติงานในส่วนราชการนั้นได้ 1 ปี ได้มีกฎหมายยุบหรือเลิกหน่วยงานดังกล่าวและแปรสภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการและไม่มีระบบพนักงานราชการในหน่วยงานนั้น มีแต่ตำแหน่งและสถานะเป็นพนักงานตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ซึ่งก่อนที่จะมีการยุบเลิกส่วนราชการนั้นได้มีการประกาศความสมัครใจของข้าราชการพนักงานราชการแล้วว่า ผู้ใดสมัครที่จะไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานของรัฐข้างต้นก็ได้ หากมีความสมัครใจก็จะได้รับการบรรจุเป็นพนักงานในหน่วยงานนั้นได้เลย แต่หากไม่สมัครใจก็จะได้เกลี้ยอัตรากำลังไปไว้ในส่วนราชการอื่น

ต่อไป ปรากฏว่า นาย ข. สมครใจที่จะไปปฏิบัติงาน
ในหน่วยงานดังกล่าว ดังนี้ นาย ข. จะเรียกค่าตอบแทน
การออกจากงานโดยไม่มีคามผิดได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547
ข้อ 30 กำหนดว่า ส่วนราชการอาจบอกเลิกสัญญาจ้าง
กับพนักงานราชการผู้ใดก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้างได้
โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า และไม่เป็นเหตุที่พนักงาน
ราชการจะเรียกร้องค่าตอบแทนการเลิกสัญญาจ้างได้ เว้นแต่
ส่วนราชการจะกำหนดให้ในกรณีใดได้รับค่าตอบแทนการออก
จากงานโดยไม่มีคามผิดไว้ และประกาศ คพร. เรื่อง สิทธิประโยชน์
ของพนักงานราชการ พ.ศ. 2554 ข้อ 6 กำหนดให้พนักงาน
ราชการได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ดังนี้ (5) ค่าตอบแทน
การออกจากราชการโดยไม่มีคามผิด ในกรณีที่ส่วนราชการ
บอกเลิกสัญญาจ้างกับพนักงานราชการผู้ใดก่อนครบกำหนด
เวลาจ้าง โดยมีใช้ความผิดของพนักงานราชการดังกล่าว
ให้พนักงานราชการผู้นั้นได้รับค่าตอบแทนการออกจาก
ราชการโดยไม่มีคามผิด ดังนี้ (ข) พนักงานราชการ
ที่ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี ให้จ่าย
ค่าตอบแทนจำนวน 3 เท่าของอัตราค่าตอบแทนที่ได้รับ
อยู่ก่อนวันออกจากราชการ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ข.
สมครใจที่จะออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานที่หน่วยงาน
ของรัฐข้างต้น จึงมิใช่กรณีที่ส่วนราชการบอกเลิกสัญญาจ้าง

กับนาย ข. ก่อนครบกำหนดเวลาจ้าง โดยมีใช้ความผิดของนาย ข. ตามนัยระเบียบและประกาศ คพร. ข้างต้น ส่วนราชการ จึงไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนการออกจากราชการโดยไม่มี ความผิดให้แก่ นาย ข. แต่อย่างใด

คำถาม

นาย ฉ. ได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการตามสัญญาจ้าง พนักงานราชการมีกำหนดเวลา 1 ปี ดังนี้ เมื่อครบกำหนด สัญญาจ้าง ส่วนราชการแจ้งว่า ขณะนี้งานตามภารกิจที่จ้าง พนักงานราชการได้หมดลงแล้วและไม่ได้ตั้งงบประมาณ รวมทั้งขอกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการนี้ไว้และเสนอ ไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง จึงไม่ได้ต่อสัญญาจ้างให้แก่ นาย ฉ. ดังนี้ ส่วนราชการจะกระทำได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 28 กำหนดว่า สัญญาจ้างสิ้นสุดลงเมื่อ (1) ครบกำหนดตามสัญญาจ้าง ดังนั้น กรณีตามข้อหาหรือข้างต้น ส่วนราชการจึงไม่ต่อสัญญาจ้างให้แก่ นาย ฉ. ได้ เนื่องจากครบ กำหนดสัญญาจ้างแล้ว

พนักงานราชการศัทยภาพสูง

95

คำถาม

พนักงานราชการศัทยภาพสูง เหมือนหรือแตกต่างกับพนักงานราชการตามระบบปกติ หรือไม่

คำตอบ

พนักงานราชการศัทยภาพสูง เป็นแนวทางการจ้างพนักงานราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ต้องการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศัทยภาพเป็นที่ประจักษ์ เข้ามาทำงานให้ภาครัฐ โดยปกติจะต้องจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูงใน 2 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ โดยใช้อัตราค่าตอบแทนของกลุ่มงานดังกล่าว รวมทั้งใช้กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามระบบพนักงานราชการ ดังนั้นพนักงานราชการศัทยภาพสูงจึงไม่ใช่ระบบใหม่ แต่เป็นการดึงดูดบุคคลเข้าสู่ระบบการจ้างงานที่มีอยู่ โดยมีการระบุงบเงาจูงบุคคลกลุ่มเป้าหมายที่รัฐต้องการ⁷⁵

⁷⁵ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถ คุณวุฒิพิเศษ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศัทยภาพเป็นที่ประจักษ์ เป็นพนักงานราชการศัทยภาพสูง

96

คำถาม

หากส่วนราชการต้องการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูง เพื่อมาปฏิบัติภารกิจที่มีความสำคัญและหรือมีผลกระทบสูง ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ

ส่วนราชการอาจใช้ตำแหน่งว่างในกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ ตามกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่ได้รับการจัดสรรจาก คพร. ตามรอบทุก ๆ 4 ปี (ปัจจุบันเป็นกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ รอบที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563) เพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูง หรือส่วนราชการอาจจัดทำคำขอรับจัดสรรกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มเติมเข้ามายัง คพร. เพื่อใช้รองรับการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูงโดยเฉพาะ โดยกรอบที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในกรณีนี้ ส่วนราชการไม่สามารถนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น หรือนำไปเปลี่ยนแปลงกลุ่มงานได้ และเมื่อส่วนราชการหมดความจำเป็นก็ต้องยุบเลิกไป⁷⁶

97

คำถาม

เงื่อนไขในการขอรับการจัดสรรกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มเติมเพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูง คืออะไรบ้าง

⁷⁶ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถ คุณวุฒิพิเศษ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศัทยภาพเป็นที่ประจักษ์ เป็นพนักงานราชการศัทยภาพสูง

คำตอบ ส่วนราชการที่จะขอรับการจัดสรรกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มเติมเพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการ ศักยภาพสูงจะต้องมีความจำเป็นตามเงื่อนไขสำคัญทั้ง 2 ข้อ คือ

เงื่อนไขข้อที่ 1 : ส่วนราชการจะต้องมีภารกิจสำคัญและหรือภารกิจที่มีผลกระทบสูง ภารกิจที่ตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และนโยบายประเทศไทย 4.0 หรือภารกิจที่เป็นการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตามที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560

เงื่อนไขข้อที่ 2 : บุคคลที่จะว่าจ้างเป็นพนักงานราชการศักยภาพสูงจะต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำตามคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลต้องการตามที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560⁷⁷

⁷⁷ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถ คุณวุฒิพิเศษ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ เป็นพนักงานราชการศักยภาพสูง

คำถาม

กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติม เพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูง มีระยะเวลาเท่าไร

คำตอบ

กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติม เพื่อรองรับการจ้างพนักงานศัทยภาพสูงเป็นกรอบอัตรากำลัง เฉพาะกิจที่ คพร. พิจารณาจัดสรรเพิ่มเติมให้ส่วนราชการ เพื่อใช้จ้างพนักงานราชการเพื่อปฏิบัติภารกิจที่มีความสำคัญ มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีผลกระทบสูงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 ดังนั้น ระยะเวลาของกรอบอัตรากำลัง พนักงานราชการสำหรับการจ้างพนักงานราชการศัทยภาพสูง จึงไม่เกินระยะเวลาของกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ รอบที่ 4 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563) แต่ในการจ้าง พนักงานราชการศัทยภาพสูงในกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ หรือกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษก็ให้ถือแนวทางการทำสัญญาจ้าง ที่กำหนดไว้สำหรับกลุ่มงานนั้น ๆ เช่น ควรทำสัญญาจ้างรายปี สำหรับกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ เป็นต้น⁷⁸

⁷⁸ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ ความสามารถ คุณวุฒิพิเศษ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศัทยภาพเป็นที่ประจักษ์ เป็นพนักงานราชการศัทยภาพสูง

99

คำถาม

หากส่วนราชการได้รับการจัดสรรกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มเติมเพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการ ศักยภาพสูงแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไป ส่วนราชการไม่สามารถสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้เมื่อตอนมีคำขอรับจัดสรรอัตรากำลังจาก คพร. ได้ ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

คำตอบ

ส่วนราชการอาจขอคืนกรอบอัตรากำลังเพิ่มเติมที่ได้รับการจัดสรรเพื่อรองรับการจ้างพนักงานราชการ ศักยภาพสูงดังกล่าว หรือขอความเห็นชอบจาก คพร. เพื่อทำความตกลงปรับเปลี่ยนเงื่อนไขเกี่ยวกับภารกิจและคุณสมบัติของตัวบุคคลที่จะสรรหา⁷⁹

100

คำถาม

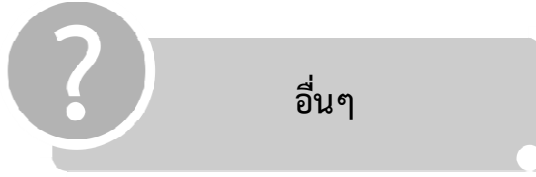
หากส่วนราชการต้องการจ้างพนักงานราชการ ศักยภาพสูง ในกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งเป็นข้าราชการประเภทอื่นหรือบุคลากรของรัฐ เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย โดยให้มาปฏิบัติงานในลักษณะไม่เต็มเวลา (Part-time) ทำได้หรือไม่

79

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 เรื่อง แนวทางการดึงดูดและจูงใจผู้มีความรู้ความสามารถ คุณวุฒิพิเศษ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ เป็นพนักงานราชการ ศักยภาพสูง

คำตอบ ทำไม่ได้ เพราะพนักงานราชการจะต้องไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น⁸⁰

⁸⁰ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 8 (8)

101 คำถาม คำว่า “พนักงานราชการ” และ “ระบบพนักงานราชการ” ใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างไร มีกำหนดไว้หรือไม่

คำตอบ ราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพนักงานราชการไว้ดังนี้
 “พนักงานราชการ” ใช้เป็นภาษาอังกฤษว่า “government employee”
 “ระบบพนักงานราชการ” ใช้เป็นภาษาอังกฤษว่า “government employment system”⁸¹

102 คำถาม พนักงานราชการสามารถสมัครสอบแข่งขันเป็นข้าราชการได้หรือไม่

คำตอบ ไม่มีการระบุข้อห้ามใด ๆ ไว้ ว่าผู้ที่จะสมัครสอบแข่งขันเป็นข้าราชการ ห้ามเป็นพนักงานราชการหรือบุคลากรของรัฐประเภทอื่น ดังนั้น พนักงานราชการจึงสามารถสมัครสอบแข่งขันเป็นข้าราชการตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

⁸¹ หนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รด 0004/1259 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2548

โดยยังไม่ต้องลาออกจากการเป็นพนักงานราชการ แต่จะต้องลาออกจากการเป็นพนักงานราชการเมื่อได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ⁸²

103

คำถาม

ส่วนราชการสามารถมอบหมายให้พนักงานราชการเป็นหัวหน้าแผนกได้หรือไม่ ในกรณีที่ข้าราชการในแผนกมีวุฒิและประสบการณ์ต่ำกว่า

คำตอบ

ลักษณะงานโดยทั่วไปของพนักงานราชการจะเป็นผู้ปฏิบัติงานไม่ใช่ผู้บริหาร อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ ส่วนราชการอาจพิจารณามอบหมายให้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานได้

104

คำถาม

พนักงานราชการสามารถลงนามในหนังสือราชการได้หรือไม่

คำตอบ

หากการลงนามนั้นมีผลทางกฎหมาย พนักงานราชการไม่สามารถลงนามได้ แต่หากเป็นการลงนามเพื่อเสนอผลงานหรือลงนามเพื่อผ่านงานของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นพนักงานราชการด้วยกัน สามารถกระทำได้

82

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 30

105 คำถาม สัญญาจ้างพนักงานราชการจะต้องติดอากรแสตมป์หรือไม่

คำตอบ ไม่ต้องติดอากรแสตมป์ เพราะสัญญาจ้างพนักงานราชการไม่ใช่ตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์⁸³

106 คำถาม พนักงานราชการต้องมีบัตรประจำตัวหรือไม่

คำตอบ พนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่งซึ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พนักงานราชการที่มีระยะเวลาการจ้างตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป สามารถมีบัตรประจำตัวได้ แต่ถ้าพนักงานราชการที่มีระยะเวลาการจ้างงานไม่ถึง 1 ปี ส่วนราชการอาจจัดทำบัตรประจำตัวให้ หรือไม่ทำก็ได้⁸⁴

107 คำถาม ส่วนราชการสามารถกำหนดการแต่งกายและเครื่องแบบสำหรับการปฏิบัติงานปกติได้เองหรือไม่

คำตอบ การแต่งกายและเครื่องแบบปกติสำหรับการปฏิบัติงานปกตินั้น ส่วนราชการสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม⁸⁵

⁸³ ประมวลกฎหมายรัษฎากร หมวด 6 มาตรา 104 บัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด

⁸⁴ พระราชกฤษฎีกากำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2549

⁸⁵ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 13

คำถาม ส่วนราชการสามารถนำอินทราชนูปที่ระดับเครื่องแบบปฏิบัติราชการของข้าราชการหรือลูกจ้างประจำมาประดับเครื่องแบบปกติในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการได้หรือไม่

คำตอบ ส่วนราชการไม่อาจนำอินทราชนูปและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราชนูปของเครื่องแบบปฏิบัติราชการของราชการหรือลูกจ้างประจำไปใช้กับเครื่องแบบปกติในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการได้ เพราะพนักงานราชการไม่ใช่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนและไม่ใช้ลูกจ้างประจำ⁸⁶

⁸⁶ หนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0106/2137 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2555

เรื่อง ตอบข้อหารือเครื่องแบบปฏิบัติราชการและบัตรประจำตัวของพนักงานราชการ

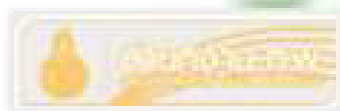

108

คำถาม

กับ

พนักงานราชการ

คำนำ

หนังสือ “108 คำถาม กับ พนักงานราชการ” ฉบับนี้ เป็นผลมาจากการประมวลคำถามและข้อหารือเกี่ยวกับพนักงานราชการที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้รับอยู่เนือง ๆ และได้ตอบคำถามและข้อหารือดังกล่าวในช่วงเวลาที่ได้เริ่มนำระบบพนักงานราชการมาใช้ระหว่าง พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางของระบบพนักงานราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ หากส่วนราชการใดมีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้กลุ่มบริหารพนักงานราชการ ทราบได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2281-5020, 0-2281-3333 ต่อ 2211 หรือ โทรสาร 0-2281-9602 ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

กลุ่มบริหารพนักงานราชการ

สำนักงาน ก.พ.

พฤษภาคม ๒๕๕๑

สารบัญ

คำถามเกี่ยวกับ

หน้า

นิยามพนักงานราชการ

การกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง

การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

การสรรหาและเลือกสรร

การจัดทำสัญญาจ้าง

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

วินัย

อื่นๆ

นิยามพนักงานราชการ

1. คำถาม พนักงานราชการคือใคร ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นผู้ที่ได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้างด้วยบุคคลากรและมีระยะเวลาจ้างสิ้นสุดแน่นอน โดยการจ้างพนักงานราชการจะต้องทำสัญญาจ้างกับส่วนราชการต้นสังกัด ซึ่งสามารถจ้างได้ไม่เกิน 4 ปีในแต่ละสัญญา และสามารถต่อสัญญาได้ หากส่วนราชการมีความจำเป็น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจและงบประมาณของส่วนราชการ โดยพนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายประกันสังคม และที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการกำหนด

2. คำถาม พนักงานราชการอยู่ในความหมายของ “เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2550 หรือไม่?

คำตอบ คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในความหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตามระเบียบดังกล่าว

3. คำถาม อยากทราบว่าพนักงานจ้าง กับพนักงานราชการเหมือนกันหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่ง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 โดยได้รับการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ส่วนพนักงานจ้าง เป็นพนักงานตามระบบการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น ซึ่งมีระบบการบริหารงานบุคคลที่เหมือนกันประการหนึ่ง คือ ใช้ระบบสัญญาจ้างสำหรับรายละเอียดอื่นๆ ต้องศึกษาจากระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

4. คำถาม การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 อาศัยอำนาจตามกฎหมายใด ?

คำตอบ การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 อาศัยอำนาจตาม มาตรา 11(8) แห่ง พ.ร.บ.บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี ดังนี้

“วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมาย อื่น”

5. คำถาม พนักงานราชการแตกต่างจากข้าราชการ และลูกจ้างประจำ อย่างไร พนักงาน ราชการจะสามารถไปสมัครสอบแข่งขันในส่วนของข้าราชการได้เลย หรือ จะต้องออกจากการเป็นพนักงานราชการก่อน ?

คำตอบ 1) ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำอยู่ภายใต้กฎหมายคน ละฉบับ ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจึงต่างกัน เช่น ข้าราชการ และ ลูกจ้างประจำที่มีวุฒิต่างกันกับพนักงานราชการ เมื่อบรรจุเข้ารับราชการจะ ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าพนักงานราชการ 20%

2) พนักงานราชการสามารถสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการ ตาม หลักเกณฑ์ที่ก.พ. กำหนด โดยที่ยังไม่ต้องลาออกจากการเป็นพนักงานราชการ แต่จะต้องลาออก เมื่อได้รับการเลือกสรร และจะมีการทำสัญญาจ้างเป็นพนักงาน ราชการ

การกำหนดตำแหน่งและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง

6. **คำถาม** ในอนาคตลูกจ้างประจำจะถูกบังคับให้เข้าระบบสัญญาจ้างหรือไม่ เมื่อใด ?

คำตอบ ขณะนี้ยังไม่ได้บังคับ แต่ต่อไปเป็นเรื่องในระดับนโยบายและต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการดำเนินการดังกล่าว

7. **คำถาม** ส่วนราชการจะจ้างพนักงานราชการในตำแหน่งใดได้บ้าง ?

คำตอบ สามารถจ้างพนักงานราชการในตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดได้ตามกลุ่มงาน ดังต่อไปนี้

1) พนักงานราชการประเภททั่วไป ประกอบด้วย 5 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเทคนิค กลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

2) พนักงานราชการประเภทพิเศษ มี 1 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

8. คำถาม **ขอให้ยกตัวอย่างตำแหน่งที่จะจ้างเป็นพนักงานราชการตามกลุ่มงานเทียบกับข้าราชการปัจจุบัน ?**

- คำตอบ
- กลุ่มงานบริการ เช่น ตำแหน่งผู้ดูแลผู้รับการสงเคราะห์ พี่เลี้ยงเด็ก พนักงานช่วยการพยาบาล พนักงานเขียนโน้ต ฯลฯ
 - กลุ่มงานเทคนิค เช่น นายท้ายเรือกลลำน้ำ ช่างเครื่องเรือ ช่างกษาปณ์ พนักงานขับเครื่องจักร นาฏศิลป์ ช่างประณีตศิลป์ ฯลฯ
 - กลุ่มงานบริหารทั่วไป เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นิติกร บุคลากร พนักงานคุมประพฤติ นักวิชาการเกษตร นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ
 - กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ เช่น นายแพทย์ สถาปนิก วิศวกร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ พยาบาลวิชาชีพ นักกีฏวิทยาฯลฯ
 - กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปแขนงต่าง ๆ นักบิน ฯลฯ
 - กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ เช่น ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโครงการ ฯลฯ

9. คำถาม **การจ้างพนักงานราชการในกลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ เช่น ที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ส่วนราชการสามารถจ้างข้าราชการด้วยตนเองได้หรือไม่ ?**

คำตอบ

ไม่ได้ เนื่องจากคุณสมบัติทั่วไปของพนักงานราชการระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 8 (8) กำหนดว่าพนักงานราชการต้องไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

10. คำถาม **พนักงานราชการทำงานวิจัยได้หรือไม่ และถ้าทำได้จะได้อะไรตอบแทนเพิ่มขึ้นหรือไม่ ?**

คำตอบ

พนักงานราชการมีหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้าง หรืองานอื่น ๆ ที่ส่วนราชการมอบหมาย ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานเกี่ยวกับการวิจัย ก็สามารถกระทำได้ โดยได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง

11. คำถาม การมีพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวได้รับผลกระทบอะไรบ้าง ?

คำตอบ ไม่กระทบเนื่องจาก

- กรณีลูกจ้างประจำที่ตำแหน่งว่างลงระหว่างปีตามมติคณะรัฐมนตรี หากส่วนราชการยังมีความจำเป็นตามภารกิจเดิมหรือภารกิจใหม่ก็อาจจ้างพนักงานราชการทดแทนตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ แต่ต้องไม่ใช่ตำแหน่งที่มีลักษณะงานจ้างเหมาบริการ คือ งานรักษาความปลอดภัย งานรักษาความสะอาด งานดูแลสวนต้นไม้ และงานยานพาหนะ
- กรณีลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างด้วยงบบุคลากร สำนักงาน ก.พ. ไม่ได้กำหนดให้แก่ส่วนราชการใดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 เป็นต้นไป เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการได้กำหนดเป็นกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการทดแทนได้แล้ว ส่วนลูกจ้างชั่วคราวที่จ้างด้วยงบประมาณประเภทอื่นต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

12. คำถาม ส่วนราชการที่ประสงค์จะจ้างพนักงานราชการจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง ?

คำตอบ ส่วนราชการต้องจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเป็นกรอบที่มีระยะเวลา 4 ปี เสนอ อ.ก.พ. กระทรวงให้ความเห็นชอบก่อนขออนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ และเมื่อได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังแล้วจึงจะสามารถดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการตามกรอบที่ได้รับอนุมัติภายใต้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร และทำสัญญาจ้างผู้ได้รับการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการ

13. คำถาม จะมีการปรับให้พนักงานราชการเป็นข้าราชการ หรือไม่อย่างไร ?

คำตอบ ไม่มี เนื่องจากการบรรจุเป็นข้าราชการต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนด ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสมัครเข้ารับการสรรหาและเลือกสรรได้

14. คำถาม การจ้างพนักงานราชการ มีระยะเวลาการจ้างอย่างไร และใช้เงินประเภทใดในการจ้าง ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการ เป็นระบบการจ้างที่มีสัญญาจ้างตามระยะเวลา ซึ่งขึ้นอยู่กับความจำเป็นของภารกิจ โดยระยะเวลาสูงสุดของแต่ละสัญญาไม่เกิน 4 ปี ทั้งนี้ หากภารกิจยังจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องก็อาจมีการต่อสัญญาเป็นสัญญาที่ 2 หรือมากกว่านั้นก็ได้ เช่น หากภารกิจนั้นต้องปฏิบัติในช่วงเวลา 10 ปี ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีผลการปฏิบัติงานดีและผ่านการประเมินผลให้ต่อสัญญาได้ ก็อาจต่อสัญญาได้ถึง 3 สัญญา โดยอาจเป็นสัญญาละ 4 ปี จำนวน 2 สัญญา และสัญญา 2 ปี จำนวน 1 สัญญา สำหรับเงินงบประมาณของส่วนราชการในการจ้างพนักงานราชการดังกล่าวข้างต้น ใช้เงินงบประมาณประเภทบุคคลากร

15. คำถาม พนักงานราชการสามารถปรับสัญญาจ้าง 1 ปี เป็น 4 ปี ได้หรือไม่ และเงินประกันสังคมที่ถูกหักไปทุกเดือนพนักงานจะได้รับอะไรตอบแทน ?

คำตอบ 1) ระบบพนักงานราชการ มีกำหนดการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ซึ่งจ้างได้ไม่เกิน 4 ปี ต่อหนึ่งสัญญา โดยการจ้างงานนั้นจะขึ้นอยู่กับ ความจำเป็นตามภารกิจ และงบประมาณของส่วนราชการเป็นสำคัญ และหากยังมีความจำเป็น หรือภารกิจยังไม่สิ้นสุด ส่วนราชการก็สามารถต่อสัญญาจ้างได้

2) พนักงานราชการเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม ซึ่งจะมีสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม เช่น การรักษาพยาบาล บำเหน็จ บำนาญ เป็นต้น โดยรายละเอียดสอบถามเพิ่มเติมได้จากสำนักงานประกันสังคม โทร.1506

16. คำถาม ตำแหน่งพนักงานราชการมีระดับเหมือนข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ตำแหน่งของพนักงานราชการไม่มีระดับเหมือนข้าราชการ

17. คำถาม ปัจจุบันเป็นพนักงานราชการในแผนกชั้นสูตรโรค ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ มีวุฒิปริญญาตรี จะเป็นหัวหน้าแผนกได้หรือไม่ เนื่องจากในแผนกมีแต่ข้าราชการที่มีวุฒิต่ำกว่า ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นผู้ที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง ซึ่งจะระบุถึงหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ ซึ่งลักษณะงานโดยทั่วไปของพนักงานราชการจะเป็นงานปฏิบัติไม่ใช่งานบริหาร อย่างไรก็ตามอาจได้รับการพิจารณามอบหมายให้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ากลุ่มได้

18. คำถาม มีตำแหน่งพนักงานราชการว่างในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล จะเปลี่ยนเป็น เจ้าพนักงานธุรการได้หรือไม่ (ใช้วุฒิต่างกัน) ?

คำตอบ การเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง หรือกลุ่มงานของพนักงานราชการที่ว่าง คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้มอบอำนาจให้ส่วนราชการดำเนินการได้เอง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและภารกิจของส่วนราชการ โดยเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะต้องแจ้ง คพร. เพื่อทราบภายใน 30 วัน ตามหนังสือที่ นร 1008.5/คพร./90 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2548

19. คำถาม พนักงานราชการสามารถนำวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับเพิ่มขึ้นมาใช้ปรับวุฒิได้หรือไม่ ?

คำตอบ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นระบบสัญญาจ้างตามสมรรถนะและคุณวุฒิของบุคคลซึ่งได้มีการกำหนดไว้เฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ประกาศรับสมัคร ดังนั้น การได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้นจึงไม่สามารถขอปรับอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งได้ ยกเว้นกรณีผ่านการสรรหาและเลือกสรรตามวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น จึงจะสามารถทำสัญญาจ้าง และคำตอบแทนในตำแหน่งตามคุณวุฒิดังกล่าว

20. คำถาม

กรณีมีการปรับโครงสร้างภายในส่วนราชการ จะสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการภายใต้โครงสร้างเดิม ไปปฏิบัติงานในโครงสร้างใหม่ได้หรือไม่ และพนักงานราชการจะได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่อเนื่องได้หรือไม่?

คำตอบ

ส่วนราชการสามารถเกลี้ยอัตรากำลังพนักงานราชการตามโครงสร้างใหม่ได้ ภายใต้จำนวนกรอบที่ คพร. อนุมัติโดยค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์จะรับต่อเนื่อง ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ และ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

21. คำถาม

การบริหารงานพนักงานราชการของสำนักงานรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ตามกรอบอัตรากำลังที่ คพร. อนุมัติ ผู้ใดเป็นหัวหน้าส่วนราชการระหว่าง ปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ?

คำตอบ

“หัวหน้าส่วนราชการ” ตามที่กำหนดในข้อ 3 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ มุ่งหมายถึง เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเท่านั้น แต่สำนักงานรัฐมนตรีมิได้เป็นนิติบุคคล จึงไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ส่วนราชการ” ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการดังกล่าว และโดยที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ ดังนั้น อำนาจการบริหารงานพนักงานราชการ จึงอยู่ในอำนาจของปลัดกระทรวง

22. คำถาม การจ้างพนักงานราชการที่เปลี่ยนสถานภาพจากลูกจ้างชั่วคราว (กลุ่ม 2) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 จะต้องสิ้นสุดการจ้างลง ตามกรอบอัตรากำลัง 4 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548-2551) ที่ คพร. อนุมัติหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการดังกล่าวถือเป็นพนักงานราชการตามกรอบพิเศษ ซึ่งหาก ส่วนราชการยังมีความจำเป็นตามภารกิจต้องจ้างต่อเนื่อง ก็สามารถจ้างต่อเนื่องไป จนกระทั่งตำแหน่งว่าง หรือในกรณีที่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ครั้ง ติดต่อกันอยู่ในระดับต่ำกว่าดี ให้ผู้บังคับบัญชาทำความเข้าใจเสนอหัวหน้าส่วน ราชการเพื่อพิจารณาสั่งเลิกจ้างต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ 10 ของประกาศ คพร. เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

23. คำถาม เมื่อข้าราชการมีการปรับปรุงระบบการจำแนกตำแหน่งเป็น 4 ประเภทแล้ว พนักงานราชการจัดอยู่ในประเภทไหน ?

คำตอบ ข้าราชการและพนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย เฉพาะของแต่ละประเภท โดยการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งเป็นการ ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ส่วนพนักงาน ราชการอยู่ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งมีหลักการที่ต่างจากระบบข้าราชการ อย่างไรก็ตาม การแบ่ง ประเภทของข้าราชการ และพนักงานราชการใช้หลักการทำนองเดียวกัน คือพิจารณาจากลักษณะงานและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน

การกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

24. **คำถาม** มีแนวคิดในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนพนักงานราชการอย่างไร ?

- คำตอบ**
- (1) เพื่อเปิดโอกาสและจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เข้ามาปฏิบัติงานภายใต้ระบบสัญญาจ้าง
 - (2) มีบัญชีหลากหลายตามกลุ่มลักษณะงาน โดยมีอัตราเงินเดือน 6 บัญชีตามกลุ่มงาน
 - (3) ใช้บัญชีเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเป็นฐานในการกำหนดเฉพาะพนักงานราชการประเภททั่วไป โดยปรับจากฐานเพิ่มขึ้น 20% เพื่อชดเชยบำเหน็จ สวัสดิการต่างๆ และการประกันสังคม
 - (4) สะท้อนถึงอัตราตลาด ขนาดของงาน ชีดสมรรถนะ และความสามารถในการจ่ายของภาครัฐ

25. **คำถาม** กรณีผู้ผ่านงานมาแล้วและมีประสบการณ์ตรงตามลักษณะงานที่ต้องการของส่วนราชการ จะได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นตามประสบการณ์หรือไม่ ?

- คำตอบ**
- อาจได้รับค่าประสบการณ์เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นตามลักษณะงานของตำแหน่งซึ่งจะต้องมีการกำหนดไว้ในประกาศรับสมัครสรรหาตั้งแต่แรก โดยมีหลักเกณฑ์ที่ คพร. ประกาศกำหนด ดังนี้
- กลุ่มงานบริการ และกลุ่มงานเทคนิคกำหนดอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ๑ ชั้น ต่อทุกประสบการณ์ ๒ ปี แต่เพิ่มขึ้นสูงสุดไม่เกิน ๕ ชั้น หรือ
 - กลุ่มงานบริหารทั่วไป และกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะกำหนดค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ๕ % ต่อทุกประสบการณ์ ๒ ปี แต่ได้รับเพิ่มขึ้นสูงสุดไม่เกิน ๕ ช่วง

26. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง ?

คำตอบ จะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินและสิทธิประโยชน์ ดังนี้

1) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ขึ้นอยู่กับกลุ่มงานพนักงานราชการ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่

- ค่าตอบแทนตามบัญชีกลุ่มงาน
- ค่าตอบแทนพิเศษ
- ค่าครองชีพพิเศษ
- ค่าตอบแทนวิชาชีพ
- ค่าตอบแทนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ
- ค่าตอบแทนระหว่างลา
- ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- ค่าเบี้ยประชุม

2) สิทธิประโยชน์ ได้แก่

- การลา 5 ประเภท คือ ลาป่วย ลากิจ ลาคลอดบุตร ลาพักผ่อน และลาเพื่อไปตรวจเลือกเพื่อเตรียมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
- สิทธิในการขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- สิทธิประโยชน์จากการประกันสังคม
- สิทธิอื่นๆ ที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการจะกำหนด

27. คำถาม

ผู้ได้รับการว่าจ้างเป็นพนักงานราชการจะได้รับอัตราค่าตอบแทนอย่างไร ?

คำตอบ

ได้รับอัตราค่าตอบแทนตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ประกาศรับสมัครสรรหาว่ากำหนดเป็นวุฒิใด ดังนี้

1) กลุ่มงานบริการ

- วุฒิ ม. ๓ หรือ ม.ศ. ๓ หรือ ม. ๖ ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นแรกของบัญชีค่าตอบแทน
- วุฒิ ปวช. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 4 ของบัญชี
- วุฒิ ปวท. ได้รับค่าตอบแทนขั้นที่ 6 ของบัญชี
- วุฒิ ปวส. ได้รับค่าตอบแทนขั้นที่ 8 ของบัญชี

2) กลุ่มงานเทคนิค

- วุฒิ ปวช. หรือผู้มีทักษะในงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นแรกของบัญชี
- วุฒิ ปวท. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 3 ของบัญชี
- วุฒิ ปวส. ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นที่ 5 ของบัญชี

3) กลุ่มงานบริหารทั่วไป

- วุฒิปริญญาตรี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำสุดของบัญชี
- วุฒิปริญญาโท ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 4 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%
- วุฒิปริญญาเอก ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 10 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%

4) กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

- วุฒิปริญญาตรี ได้รับอัตราค่าตอบแทนขั้นต่ำสุดของบัญชี
- วุฒิปริญญาโท ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 4 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%
- วุฒิปริญญาเอก ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น 10 ช่วง จากอัตราขั้นต่ำ ช่วงละ 5%

5) กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

- ผู้มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า ๖ ปีสำหรับปริญญาตรี, ๔ ปีสำหรับปริญญาโท และ ๒ ปี สำหรับปริญญาเอก หรือ
- ผู้มีประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปีและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการณ์ ได้รับอัตราค่าตอบแทนต่ำสุดของบัญชี

6) กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

ได้รับอัตราค่าตอบแทนโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์และผลงานตามระดับของความเชี่ยวชาญพิเศษ 3 ระดับ ตามประกาศ คพร. ฉบับที่ 6 ดังนี้

- ระดับสากล ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 208,000 บาท
- ระดับประเทศ ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 156,000 บาท
- ระดับทั่วไป ได้รับอัตราค่าตอบแทนเดือนละ ไม่เกิน 104,000 บาท

สำหรับวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกที่มีพื้นฐานต่อจากวุฒิปริญญาตรี 5 ปี หรือวุฒิกศศึกษาอื่นใดที่ไม่เป็นไปตามที่ประกาศ คพร. กำหนด ให้เสนอ คพร. พิจารณา

28. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีหรือไม่ ?

คำตอบ ได้ ทั้งนี้ ต้องมีระยะเวลาปฏิบัติงานในรอบปี (1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง - 30 กันยายน ของอีกปีหนึ่ง) ไม่น้อยกว่า 8 เดือนและต้องมีผลการประเมินการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าระดับดี

29. คำถาม พนักงานราชการสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างประจำได้หรือไม่ ?

คำตอบ ไม่ได้ แต่จะเบิกจ่ายได้จากการประกันสังคมในกรณีที่มิใช่การเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน และในอนาคตเมื่อมีการแก้ไข พ.ร.บ. เงินทดแทนให้ครอบคลุมถึงพนักงานราชการแล้ว พนักงานราชการก็จะได้รับจากกองทุนเงินทดแทนกรณีเจ็บป่วย หรือประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

30. คำถาม พนักงานราชการจะมีโอกาสได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ชั้นหรือไม่ ?

คำตอบ ระบบการเลื่อนค่าตอบแทนของพนักงานราชการ จะต่างจากการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ กรณีที่มีผลการประเมินการปฏิบัติงานในระดับดีเด่น กลุ่มงานบริการและกลุ่มงานเทคนิคจะได้รับค่าตอบแทนพิเศษ 3-5 % ของฐานค่าตอบแทนก่อนการเลื่อนขั้นค่าตอบแทนปกติ ส่วนกลุ่มงานบริหารทั่วไป กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ และกลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ จะได้รับค่าตอบแทนพิเศษ 3% ของค่าตอบแทนก่อนเลื่อนค่าตอบแทนปกติ ทั้งนี้ มีโควตาของพนักงานราชการที่จะได้รับค่าตอบแทนพิเศษไม่เกิน 15 % ของจำนวนพนักงานราชการในแต่ละกลุ่ม ณ วันที่ 1 กันยายน

31. คำถาม การคำนวณโควตาของผู้รับค่าตอบแทนพิเศษ หากมีเศษจะคำนวณอย่างไร ?

คำตอบ ใช้หลักการเดียวกับข้าราชการ คือ ถ้าเศษตั้งแต่ .5 ปัดขึ้นเป็น 1 และต่ำกว่า .5 ปัดทิ้ง

32. คำถาม พนักงานราชการกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะจะมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะเช่นเดียวกับข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ มีสิทธิได้รับ กรณีพนักงานราชการผู้นั้นปฏิบัติงานหรือมีลักษณะงานเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนที่ได้รับค่าตอบแทนดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ คพร.จะประกาศกำหนด

33. คำถาม พนักงานราชการมีสิทธิขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือไม่ ?

คำตอบ มีสิทธิ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด สอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี หมายเลขโทรศัพท์ 02-2809000 ต่อ 423 หรือ 424

34. คำถาม อัตราค่าตอบแทนพนักงานราชการจะสูงกว่าข้าราชการมากน้อยเพียงใด มีความมั่นคงแค่ไหน ?

คำตอบ ค่าตอบแทนพนักงานราชการสูงกว่าเงินเดือนของข้าราชการ 20% ที่มีวุฒิ การศึกษาระดับเดียวกัน

สำหรับความมั่นคงพิจารณาตามหลักการบริหารจัดการแนวใหม่ของภาครัฐ ซึ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานอยู่ที่การทำงานได้ตามเป้าหมายและมีผลงาน ตามที่กำหนด ดังนั้น ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานราชการจึงอยู่ภายใต้ หลักการเดียวกัน คือมีความมั่นคงตราบเท่าที่ยังปฏิบัติราชการได้เต็มตาม สมรรถนะและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ โดยพนักงานราชการที่ได้รับการจ้าง ต่อเนื่องจะได้ค่าตอบแทนต่อเนื่องด้วย

35. คำถาม พนักงานราชการที่ทำงานครบตามสัญญาจ้างและมีการต่อสัญญาจ้าง จะได้รับค่าตอบแทนต่อเนื่องจากสัญญาเดิมหรือไม่ หรือต้องเริ่มต้นใหม่ ?

คำตอบ ถ้าเป็นการต่อสัญญาจ้างในงานเดิมและตำแหน่งเดิมต่อเนื่อง ก็จะได้รับเงิน ค่าตอบแทนต่อเนื่องได้

36. คำถาม พนักงานราชการที่มีคู่สมรสเป็นข้าราชการ จะใช้สิทธิเบิกจ่ายค่า รักษาพยาบาลจากการเป็นข้าราชการของคู่สมรสได้หรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการจะต้องใช้สิทธิของตนจากการประกันสังคมก่อน ถ้ายังมี ส่วนที่ขาดอยู่จึงไปใช้สิทธิความเป็นข้าราชการของคู่สมรส

37. คำถาม ทิศทางของพนักงานราชการจะเป็นอย่างไร เช่น เงินเดือน ?

คำตอบ เมื่อใดที่มีการปรับเงินเดือนข้าราชการ คณะกรรมการบริหารพนักงาน ราชการก็จะพิจารณาปรับค่าตอบแทนพนักงานราชการด้วย

38. คำถาม

ลูกจ้างประจำ/พนักงานมหาวิทยาลัย/พนักงานราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ ต่างกันอย่างไร และสิทธิประโยชน์พึงได้รับต่างกันอย่างไร ?

คำตอบ

1) พนักงานราชการอยู่ในระบบการจ้างงานตามสัญญาจ้าง มีระยะเวลาจ้างสั้นสุดแน่นอน โดยการจ้างพนักงานราชการจะต้องทำสัญญาจ้างกับส่วนราชการต้นสังกัด ซึ่งไม่เกิน 4 ปี ในแต่ละสัญญา โดยสามารถต่อสัญญาได้ ทั้งนี้ พนักงานราชการจะได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สิทธิการลา การได้รับเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

2) ลูกจ้างประจำ เป็นการจ้างงานต่อเนื่องระยะยาวจนเกษียณเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จ เป็นต้น

3) พนักงานมหาวิทยาลัยอยู่ในระบบสัญญาจ้างเช่นกัน ส่วนจะได้รับสิทธิประโยชน์อย่างไร ขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

4) พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ เป็นผู้ที่ได้รับการจ้างจากเงินนอกงบประมาณและขึ้นอยู่กับเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยสิทธิประโยชน์เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัย

39. คำถาม

วันลาพักผ่อน ของพนักงานราชการ สะสมได้หรือไม่ ?

คำตอบ

พนักงานราชการที่มีสถานภาพเป็นพนักงานราชการครบ 6 เดือน สามารถลาพักผ่อนปี (ปีงบประมาณ) ละ 10 วัน แต่ไม่สามารถสะสมวันลาได้

40. คำถาม

พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง 6 เดือน จะมีสิทธิลาพักกี่วันในปีงบประมาณเดียวกัน ?

คำตอบ

พนักงานราชการที่ได้รับการจ้างเต็มปีงบประมาณ (12 เดือน) จะมีสิทธิลาพักหรือลาพักผ่อนได้ 10 วัน แต่ถ้าทำสัญญาจ้างไม่เต็มปีงบประมาณจะต้องทอนสัดส่วนลง กรณีนี้มีสิทธิลาพัก 5 วัน

41. คำถาม การลาศึกษาหรือลาไปฝึกอบรม ในกรณีของพนักงานราชการสามารถทำได้หรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ มิได้กำหนดสิทธิการลาศึกษาฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ ให้แก่พนักงานราชการ ยกเว้น กรณีส่วนราชการพิจารณาสั่งให้ไปฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของส่วนราชการ

42. คำถาม พนักงานราชการผู้ที่ได้คำตอบแทนพิเศษจะได้รับเงินเพียง 1 ปี เท่านั้น (ปีต่อ ๆ ไปจะไม่ได้แล้ว) ใช่หรือไม่ โดยผู้ที่ได้รับการประเมินให้ได้รับคำตอบแทนพิเศษในปีที่แล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับคำตอบแทนพิเศษในปีถัดมา (ได้ติดต่อกัน 2 ปี) อีกใช่หรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการที่ได้รับผลการประเมินการปฏิบัติงานในปีงบประมาณที่ผ่านมาในระดับดีเด่น จะได้รับคำตอบแทนพิเศษนี้ตลอดปีงบประมาณปัจจุบัน แต่ไม่สามารถนำมาคิดเป็นฐานคำตอบแทนสำหรับการเลื่อนคำตอบแทนในปีถัดไปได้ ส่วนการได้รับคำตอบแทนพิเศษติดต่อกัน 2 ปี ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ หากพนักงานราชการมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นซ้ำอีกในปีถัดไป และผู้บังคับบัญชาพิจารณาให้เป็นผู้สมควรได้เลื่อนคำตอบแทนพิเศษ หากอยู่ในโควตาร้อยละ 15 ก็อาจได้รับคำตอบแทนพิเศษซ้ำได้อีก

43. คำถาม พนักงานราชการจะได้รับโบนัสเหมือนข้าราชการบ้างหรือไม่ ?

คำตอบ สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทใดได้รับเงินรางวัลประจำปี สามารถสอบถามได้ที่ www.opdc.go.th หรือ โทร 0-2356-9999

44. คำถาม ทำไมเงินเดือนพนักงานราชการเริ่มต้นได้มากกว่าข้าราชการบรรจุใหม่ที่มีวุฒิเดียวกัน ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการเป็นการจ้างงานตามสัญญาจ้าง ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ้าง และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับโดยทั่วไปจะน้อยกว่าข้าราชการ เช่น ไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้บิดา มารดาได้ เป็นต้น คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการจึงกำหนดค่าตอบแทนสูงกว่าข้าราชการเพื่อเป็นการชดเชยสวัสดิการอื่น ๆ และเงินที่พนักงานราชการจะต้องถูกหักสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

45. คำถาม พนักงานราชการแต่ละประเภทจะรับเงินเดือนสูงสุดได้เท่าไร ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับบัญชีค่าตอบแทนของแต่ละกลุ่มงาน เช่น กลุ่มงานบริการ มีอัตราค่าตอบแทนระหว่าง ขั้นต่ำ 6,100 บาท และขั้นสูง 18,500 บาท กลุ่มงานบริหารทั่วไป มีอัตราค่าตอบแทนระหว่าง ขั้นต่ำ 9,530 บาท และขั้นสูง 31,770 บาท

46. คำถาม พนักงานราชการที่ลาพักผ่อนและประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศต้องขออนุญาตตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการหรือไม่?

คำตอบ ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ตามข้อ 4 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปว่า บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ มติ ค.ร.ม. ฯลฯ ที่กำหนดให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ หรือเป็นข้อห้ามเรื่องใด ให้ถือว่า พนักงานราชการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือต้องห้าม เรื่องนั้นโดยอนุโลม เช่นเดียวกับข้าราชการ และลูกจ้าง เว้นแต่จะมีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ หรือในสัญญาจ้าง

47. คำถาม พนักงานราชการมีบัตรประจำตัวหรือไม่ ?

คำตอบ พนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่งซึ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พนักงานราชการที่มีระยะเวลาการจ้างตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป สามารถมีบัตรประจำตัวได้ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการ คพร. ได้แจ้งเวียนให้ทุกส่วนราชการทราบ เพื่อดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวให้แก่พนักงานราชการแล้ว

48. คำถาม ถ้ามหาวิทยาลัยออกนอกระบบ พนักงานราชการสามารถเปลี่ยนมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยว่าจะกำหนดไว้อย่างไร

49. คำถาม พนักงานราชการสามารถโยกย้ายสถานที่ทำงานได้เหมือนข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นการจ้างตามความจำเป็นของภารกิจ ดังนั้น เมื่อมีการทำสัญญาจ้างให้พนักงานราชการปฏิบัติในหน่วยงานใด ก็ถือว่าได้มีการจ้างตามความจำเป็นของภารกิจเฉพาะของหน่วยงานนั้นแล้ว ระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ จึงไม่ได้กำหนดให้มีการย้ายหรือโอนไว้

50. คำถาม พนักงานราชการสามารถขอลาศึกษาต่อ และขอทุนการศึกษาได้หรือไม่ หรือศึกษาต่อในวันเสาร์-อาทิตย์ ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการมิได้กำหนดสิทธิการลาศึกษารวมทั้งการปรับวุฒิให้แก่พนักงานราชการ เนื่องจากระบบพนักงานราชการเป็นระบบสัญญาจ้างตามสมรรถนะของบุคคลตามที่ได้มีการประกาศรับสมัคร

กรณีพนักงานราชการประสงค์ที่จะศึกษาต่อนอกเวลางานสามารถกระทำได้ แต่เมื่อได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ไม่สามารถนำวุฒินั้นมาขอปรับอัตราเงินเดือน หรือตำแหน่งได้ ยกเว้นได้ผ่านการสรรหาและเลือกสรรตามวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น

51. คำถาม พนักงานราชการที่ประสงค์ที่จะลาออกเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น จะมีสิทธิได้รับค่าชดเชยจากทางราชการ หรือเงินอื่นใดหรือไม่ ?

คำตอบ ไม่มีสิทธิ เนื่องจากเป็นความประสงค์ของพนักงานราชการเอง สำหรับพนักงานราชการที่จะได้รับสิทธิการรับเงินชดเชยนั้นจะเป็นกรณีที่ส่วนราชการได้เลิกจ้างก่อนครบกำหนดสัญญาจ้าง โดยผู้นั้นมิได้มีความผิด

52. คำถาม การเลิกจ้างโดยเหตุที่มีใช้ความผิดของพนักงานราชการ ทางราชการจะต้องจ่ายค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อย่างไร ?

คำตอบ การที่ส่วนราชการได้เลิกจ้างพนักงานราชการโดยเหตุผล เช่น เงินงบประมาณที่ใช้จ้างสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ถือว่าเป็นการเลิกสัญญาจ้างโดยมิใช่เกิดจากความผิดของพนักงานราชการตามประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ (ฉบับที่ 3) ข้อ 6 (5) ซึ่งส่วนราชการจะต้องจ่ายค่าตอบแทนการออกจากราชการโดยไม่มีความผิดให้ด้วย หากส่วนราชการไม่ได้ระบุนกรณีนี้เป็นเหตุเลิกจ้างไว้ในสัญญาจ้างก็ควรที่จะระบุนำไว้ด้วย เพื่อพนักงานราชการจะได้ไม่เสียสิทธิ

53. คำถาม พนักงานราชการที่ประสงค์จะลาออก สามารถลาออกโดยไม่ต้องยื่นใบลาออกได้หรือไม่ และหากว่าต้องยื่นจะต้องยื่นก่อนล่วงหน้าภายในกี่วัน ?

คำตอบ พนักงานประสงค์จะลาออกจะต้องยื่นหนังสือขอลาออก ต่อผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการ ตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการกำหนด หากส่วนราชการไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องนี้ไว้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม

54. คำถาม ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ มีสิทธิประโยชน์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ?

คำตอบ อาจเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ได้ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ

สิทธิประโยชน์	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ
1. สิทธิการลา			
1.1 ลาป่วย	60 วัน	60 วัน	เท่าที่ป่วยจริง
1.2 ลาคลอดบุตร	90 วัน	90 วัน	90 วัน
1.3 ลากิจส่วนตัว	45 วัน	45 วัน	10 วัน (ทำงานไม่ถึง 1 ปี ทอนลงตามสัดส่วน)
1.4 ลาพักผ่อน	10 วัน	10 วัน	10 วัน (ปีแรกต้องทำงาน ครบ 6 เดือน)
1.5 ลาอุปสมบท/พิธีฮัจย์	120 วัน	120 วัน	ตามที่ คพร. กำหนด
1.6 ลาเข้ารับการตรวจเลือก/เตรียมพล	✓	✓	ไม่เกิน 60 วัน
1.7 ลาไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ปฏิบัติงานวิจัย	✓	✓	ส่วนราชการสั่งให้ไป ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
1.8 ลาไปปฏิบัติงานองค์การระหว่างประเทศ	✓	✓	-
1.9 ลาติดตามคู่สมรส	✓	✓	-
2. สิทธิในการรับค่าจ้างระหว่างลา			
2.1 ลาป่วย	60 วัน	60 วัน	30 วัน
2.2 ลาคลอดบุตร	90 วัน	90 วัน	45 วัน / 45 วัน
2.3 ลากิจส่วนตัว	45 วัน	45 วัน	10 วัน
2.4 ลาพักผ่อน	10 วัน	10 วัน	10 วัน
2.5 ลาอุปสมบท/พิธีฮัจย์	120 วัน	120 วัน	ตามที่ คพร. กำหนด
2.6 ลาเข้ารับการตรวจเลือก/เตรียมพล	✓	✓	60 วัน
3. สวัสดิการเกี่ยวกับรักษาพยาบาล	✓	✓	ตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม
4. สวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร	✓	✓	-

สิทธิประโยชน์	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ
5. สวัสดิการเงินช่วยเหลือบุตร	✓	✓	✓
6. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	✓	✓	✓
7. ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	✓	✓	✓
8. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	✓	✓	✓
9. ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	✓	✓	✓
10. เงินทำขวัญ (ได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บจนพิการหรือสูญเสีย อวัยวะจากการปฏิบัติหน้าที่)	✓	✓	-
11. เงินบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษ/เงินช่วยพิเศษ (ตายในระหว่างรับราชการ)	✓	✓	-
12. เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ	✓	✓	ตามที่ คพร. กำหนด
13. บำนาญ	✓	-	✓
14. บำเหน็จ			
- บำเหน็จปกติ	✓	✓	-
- บำเหน็จพิเศษ	✓	✓	-
(ให้กรณีได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติ ราชการ)			
15. เงินผลประโยชน์จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	-	✓	-
16. สิทธิในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	✓	✓	✓
17. ประกันสังคม	-	-	✓
18. สิทธิประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทน กรณีเจ็บป่วย ประสบอันตรายทุพพลภาพ ตายเพราะ เหตุปฏิบัติราชการ (ทดแทนเงินทำขวัญ เงินช่วยพิเศษ และบำเหน็จพิเศษ)	-	-	ตามที่ คพร. กำหนด
19. ค่าชดเชย (ตามกฎหมายแรงงาน)	-	-	✓

หมายเหตุ 1) ✓ ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

- 2) 45 วัน/ 45 วัน หมายถึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาคลอดบุตรจากส่วนราชการ 45 วัน และ
อีก 45 วันให้รับจากประกันสังคม

55. คำถาม พนักงานราชการที่ลาคลอด 90 วัน โดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาจากส่วนราชการที่สังกัดได้ไม่เกิน 45 วัน และอีก 45 วัน หารับจากกองทุนประกันสังคม กรณีการลาช่วง 45 วัน ที่ได้รับค่าตอบแทนจากประกันสังคม จะมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษจากส่วนราชการที่สังกัดหรือไม่ ?

คำตอบ ได้ เนื่องจากพนักงานราชการดังกล่าวมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการต่อเนื่อง ดังนั้น จึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษตลอดระยะเวลา 90 วัน ของการลาคลอดบุตร

56. คำถาม หากพนักงานราชการใช้สิทธิลาคลอดบุตร 60 วัน จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาอย่างไร และได้รับค่าตอบแทนของการมาปฏิบัติงานหลังการลา 60 วัน หรือไม่อย่างไร

คำตอบ ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ พนักงานราชการมีสิทธิลาคลอดบุตรได้ 90 วัน และในระหว่างที่ลาคลอดบุตรนั้น จะได้รับเงินค่าตอบแทนระหว่างลา 2 ส่วนคือ 45 วันแรก หารับจากส่วนราชการต้นสังกัด และ 45 วันหลัง หารับตามสิทธิประกันสังคม ทั้งนี้ หากพนักงานราชการใช้สิทธิลาคลอดบุตรไม่ถึงสิทธิที่กำหนดไว้ ตามคำถามดังกล่าว พนักงานราชการผู้นั้นก็จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาคลอด 45 วัน จากส่วนราชการ และอีก 45 วัน หารับเป็นการเหมาจ่ายตามกฎหมายประกันสังคม โดยจะได้รับค่าตอบแทนปกติสำหรับการมาปฏิบัติงานจากส่วนราชการอีก 30 วัน ที่มาปฏิบัติงานก่อนครบกำหนด 90 วัน ด้วย

57. คำถาม พนักงานราชการที่มีวุฒิปริญญาตรีในสาขาที่กำหนดหลักสูตร 5 ปี จะให้ได้รับค่าตอบแทนในการทำสัญญาจ้างครั้งแรกเท่าใด ?

คำตอบ ตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) เรื่องค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ กำหนดให้ผู้มีวุฒิปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี ให้ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในแต่ละช่วง จำนวน 2 ช่วง จากอัตราต่ำสุดของบัญชีตามกลุ่มงานบริหารทั่วไป และกลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

58. คำถาม พนักงานราชการที่มีวุฒิปริญญาโทในสาขาที่กำหนดหลักสูตร 2 ปี ต่อจากปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี จะให้ได้รับค่าตอบแทนในการทำสัญญาจ้างครั้งแรกเท่าใด ?

คำตอบ ตามประกาศ คพร. กำหนดให้ผู้ได้รับวุฒิปริญญาโททั่วไปที่มีหลักสูตร 2 ปี ต่อจากปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ได้รับอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในแต่ละช่วงจำนวน 4 ช่วง จากอัตราต่ำสุดของบัญชี กรณีที่ตามอยู่นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศ ให้ส่วนราชการเสนอ คพร. พิจารณา

59. คำถาม การนับวันลากิจ ลาพักผ่อน ลาป่วย ลาคลอด และลาไปรับการตรวจเลือก หรือเตรียมพล ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารของพนักงานราชการ โดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาจะนับอย่างไร ?

คำตอบ การนับวันลาเพื่อประโยชน์ในการคำนวณวันลา กรณีลากิจ ลาพักผ่อน และลาป่วย ให้นับวันลาเฉพาะวันทำการ ส่วนการลาอีก 2 ประเภทหลัง ให้นับวันลาต่อเนื่องกันไปทั้งวันทำการและวันหยุดราชการ

60. คำถาม พนักงานราชการที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม 5% จะต้องนำเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษมารวมคำนวณด้วยหรือไม่ ?

คำตอบ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 5 กำหนดว่า “ค่าจ้าง” หมายถึง เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวัน และเวลาทำงานปกติ ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลาหรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และให้หมายความถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ในวันหยุด และวันลา ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนดคำนวณหรือจ่ายในลักษณะใด หรือโดยวิธีการใด และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร ดังนั้น การจ่ายเงินค่าครองชีพพิเศษจึงถือเป็น “ค่าจ้าง” ที่ต้องนำมาคำนวณเพื่อจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมด้วย

61. คำถาม พนักงานราชการมีสิทธิลาอุปสมบท หรือลาไปประกอบพิธีฮัจย์หรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติอนุมัติในหลักการให้พนักงานราชการที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานติดต่อกันไม่น้อยกว่า 4 ปี ได้รับสิทธิการลาไปอุปสมบทไม่เกิน 120 วัน ส่วนการลาไปประกอบพิธีฮัจย์ให้ได้รับสิทธิการลาตามระยะเวลาที่ใช้ในการประกอบศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามโดยได้รับค่าตอบแทนระหว่างลาทั้ง 2 กรณีภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- 1) เป็นสิทธิที่พนักงานราชการจะได้รับไม่เกิน 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งในชีวิตในช่วงเวลาของการมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการ
- 2) ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติ การลาตามความเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ.

62. คำถาม พนักงานราชการที่ลาป่วยเกินกว่า 30 วัน ที่จะได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา โดยเป็นการลาแบบต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่องจะนับวันลาอย่างไร เพื่อจะได้หักค่าตอบแทนที่ลาเกินสิทธิ ?

คำตอบ ให้นับวันลาเฉพาะวันทำการเท่านั้น ไม่ว่าการลานั้นจะเป็นการลาต่อเนื่องติดต่อกันโดยมีวันหยุดราชการคั่นอยู่ระหว่างการลานั้นหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น จึงหักค่าตอบแทนการลาป่วย เกินสิทธิเฉพาะวันทำการเท่านั้น

63. คำถาม

การลาคลอดคร่อมปีงบประมาณ พ.ศ.2551 และปีงบประมาณ พ.ศ.2552 ซึ่งอยู่ในช่วงกรอบัตรกำลัง 4 ปี รอบที่ 2 ควรเขียนใบลาอย่างไร ?

คำตอบ

กรณีที่ 1 ถ้าเป็นการลาคลอดในช่วงเวลาที่มีการต่อสัญญาจ้างแล้ว สามารถลาต่อเนื่องได้ตามสิทธิ 90 วัน

กรณีที่ 2 ถ้ายังไม่มีมีการต่อสัญญาจ้างก็สามารถลาได้เท่าที่กำหนดในสัญญาจ้าง คือ ไม่เกินวันที่ 30 กันยายน 2551 และเมื่อได้รับการต่อสัญญาจ้างแล้ว ก็ยื่นขอลาต่อตามสิทธิได้

อนึ่ง พนักงานราชการรายใดที่ไม่ได้รับการต่อสัญญาจ้าง ยังมีสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จากการประกันสังคมต่อเนื่องไปได้อีก 6 เดือน โดยยังมีสิทธิการรับค่าตอบแทนการลาคลอดได้ 45 วัน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมด้วย

64. คำถาม

การเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของพนักงานราชการจะเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2536 หรือ พ.ศ. 2550 ?

คำตอบ

เจตนารมณ์ของประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 2 มีนาคม 2548 ที่กำหนดให้พนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์ในกรณีต่างๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าเบี้ยประชุม ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง หรือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกรณีดังกล่าว เช่นเดียวกับข้าราชการโดยอนุโลม ก็เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกำหนดค่าตอบแทนของพนักงานราชการ ตามหลักความยุติธรรมและหลักการจูงใจ ที่กำหนดไว้ในข้อ 3 ของประกาศ คพร. เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547

ดังนั้น เมื่อมีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2550 หรือระเบียบของปีใดที่มีการปรับปรุงในอนาคตแทนระเบียบเดิม พ.ศ. 2536 แล้ว ก็ต้องดำเนินการเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดขึ้นใหม่

65. คำถาม การคำนวณเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนดตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.4/ว 69 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 มีวิธีการอย่างไร ?

คำตอบ นำฐานเงินค่าตอบแทนที่ได้รับรวมกับค่าตอบแทนพิเศษ ทั้งในกรณีที่ได้รับ การประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีหรือดีเด่น หากไม่เกิน 11,700 บาท จึงจะมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษ ทั้งนี้ หากค่าตอบแทนดังกล่าว เมื่อ รวมค่าครองชีพ 1,500 บาท แล้ว ไม่ถึงเดือนละ 8,200 บาท ให้เบิกจ่ายเงินค่า ครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้นอีกจนถึงเดือนละ 8,200 บาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 นาย ก ได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการในกลุ่มงานบริหาร ทั่วไป ในอัตรา 9,530 บาท ต่อมาได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับดีเด่น และอยู่ในเงื่อนไขได้เลื่อนค่าตอบแทนตามผลการประเมิน จะได้รับ เงินช่วยค่าครองชีพพิเศษ จำนวน 1,400 บาท ตามวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$11,700 - (9,530 + 480 + 290) = 1,400 \text{ บาท}$$

ตัวอย่างที่ 2 นาย ข เพิ่งได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการในกลุ่มงาน บริหาร ในอัตรา 6,100 บาท จะได้รับเงินช่วยค่าครองชีพพิเศษเพิ่มจาก 1,500 บาท อีก จำนวน 600 บาท รวมเป็นเงินช่วยค่าครองชีพที่ได้รับ $1,500 + 600 = 2,100$ บาท ตามวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$8,200 - (6,100 + 1,500) = 600 \text{ บาท}$$

การสรรหาและเลือกสรร

66. **คำถาม** การประเมินสมรรถนะมีวิธีการที่เป็นธรรมมากน้อยเพียงใด ?

คำตอบ วิธีการประเมินสมรรถนะมีหลากหลายวิธี เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การทดสอบตัวอย่างงาน เป็นต้น ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดี-ข้อเสียต่างกัน การจะพิจารณาเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ต้องการวัด ข้อจำกัดของบุคลากร งบประมาณ และเวลา เป็นต้น ทั้งนี้ สมรรถนะหลายๆ เรื่อง สามารถประเมินได้ด้วยวิธีการประเมินวิธีเดียวกัน ในขณะที่เดียวกัน สมรรถนะเรื่องเดียวกันก็สามารถประเมินได้ด้วยวิธีการประเมินหลาย ๆ วิธี

ดังนั้น วิธีการประเมินสมรรถนะที่เป็นธรรม คือ การเลือกใช้วิธีการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถประเมินได้ตรงกับความต้องการของภาระงาน และที่สำคัญควรเลือกวิธีการประเมินสมรรถนะมากกว่าหนึ่งวิธี เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการประเมินด้วย

67. **คำถาม** ในการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการทั่วไป ส่วนราชการจะขอใช้บัญชีของส่วนราชการอื่นได้หรือไม่ ?

คำตอบ ได้ โดยส่วนราชการที่จะขอใช้บัญชีฯ จะต้องมีการประเมินสมรรถนะเพิ่มเติม ในรูปของคณะกรรมการ

68. คำถาม ผู้ที่จะสมัครรับการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานราชการต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ?

คำตอบ

1. คุณสมบัติทั่วไป กล่าวคือคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 8 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 โดยส่วนราชการต้องประกาศในประกาศรับสมัคร ยกเว้น คุณสมบัติในข้อ 8 (8) นั้น ไม่ต้องกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติของผู้สมัคร แต่ประกาศเพื่อให้ผู้สมัครได้ทราบว่า ในวันที่ทำสัญญาจ้าง ผู้ที่ผ่านการเลือกสรรต้องมีคุณสมบัติในข้อดังกล่าวด้วย

2. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่องการกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน และการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ

69. คำถาม ขอคำแนะนำในกรณีที่มีผู้สมัครสอบมาก ซึ่งส่วนราชการไม่มีกำลังคนและงบประมาณพอที่จะจัดสอบเองได้ ?

คำตอบ

ส่วนราชการสามารถประกาศรับสมัครโดยกำหนดรายละเอียดของงาน เช่น ลักษณะงาน จำนวนอัตราว่าง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครซึ่งเป็นไปตามความจำเป็นของงาน เป็นต้น หรืออื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้สนใจในการตัดสินใจสมัครสอบ ซึ่งจะช่วยให้มีผู้สมัครสอบเฉพาะที่มีความประสงค์ในการทำงานนั้นจริงๆ นอกจากนี้วิธีการประเมินบุคคลก็มีหลากหลายให้ส่วนราชการสามารถเลือกใช้ตามงบประมาณและกำลังคนของส่วนราชการ และสำหรับวิธีการประเมินสมรรถนะก็อาจกำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะที่สำคัญก่อน แล้วประกาศรายชื่อผู้ผ่านการประเมินเฉพาะสมรรถนะนั้นเพื่อให้เข้ารับการประเมินสมรรถนะในเรื่องอื่นๆ ต่อไป หรือ การกำหนดเกณฑ์การตัดสินที่ยืดหยุ่น ได้แก่ การกำหนดร้อยละของคะแนนเต็ม เช่น ผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 หรืออาจกำหนดเป็นจำนวนเท่าของอัตราว่าง เป็นต้น ซึ่งก็น่าจะช่วยลดภาระการดำเนินการของส่วนราชการได้

70. คำถาม คณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ มีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามระเบียบกระทรวงการคลัง เช่นเดียวกับการสรรหาและเลือกสรรข้าราชการหรือไม่ ?

คำตอบ คณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ มีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามระเบียบกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการสรรหาและเลือกสรรข้าราชการโดยอนุโลม

71. คำถาม การจ้างพนักงานราชการพิเศษแตกต่างจากการจ้างที่ปรึกษาในประเด็นใด ?

คำตอบ การจ้างที่ปรึกษาตามระเบียบกระทรวงการคลัง มี 2 ลักษณะคือ การจ้างแรงงาน และการจ้างทำของ ส่วนการจ้างพนักงานราชการพิเศษ คือการจ้างผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องใช้ความรู้หรือความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษ เพื่อปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างชัดเจน ซึ่งอาจกำหนดให้ปฏิบัติงานในฐานะที่ปรึกษาก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดที่จะระบุในสัญญาจ้าง

72. คำถาม ส่วนราชการสามารถตั้งกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรจากบุคคลภายนอกหน่วยงาน เช่น นักจิตวิทยา เป็นต้น ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ได้

73. คำถาม ผู้ลงนามในประกาศรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการเลือกสรรพนักงานราชการคือใคร ?

คำตอบ หัวหน้าส่วนราชการ

74. คำถาม ผู้ที่มีสถานภาพปัจจุบันเป็นลูกจ้าง หรือ พนักงานราชการ ของส่วนราชการ ฯลฯ หากสมัครเข้ารับ การสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานราชการจะขัดกับข้อ 8 ของระเบียบฯ หรือไม่ ?

คำตอบ ไม่ขัด แต่จะต้องลาออกก่อนวันที่จะลงนามในสัญญาจ้าง

75. คำถาม เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทำงานมาได้ 2 ปีแล้ว ได้รับการจ้างด้วยเงินสมาคมผู้ปกครองจะมีโอกาสได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ผู้ที่ได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการ ต้องผ่านกระบวนการสรรหาและเลือกสรรตามที่ประกาศรับสมัครของส่วนราชการแต่ละแห่งกำหนด ซึ่งหากมีส่วนราชการใด เปิดรับสมัครสอบพนักงานราชการ ผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครของส่วนราชการนั้น ก็สามารถสมัครเพื่อเข้ารับการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการได้

76. คำถาม การมอบอำนาจส่วนราชการเรื่องการสรรหาและเลือกสรรพนักงานราชการ จะป้องกันไม่ให้เกิดระบบอุปถัมภ์ได้อย่างไร ?

คำตอบ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานราชการของส่วนราชการด้วยการดำเนินการโดยคณะกรรมการภายใต้หลักสมรรถนะ ความเท่าเทียมในโอกาสและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งต้องพร้อมรับการตรวจสอบจากบุคคลภายนอกได้

77. คำถาม การจ้างพนักงานราชการที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ประกาศสรรหา ส่วนราชการจะต้องดำเนินการอย่างไร ?

คำตอบ ส่วนราชการต้องเลิกจ้างตามนัยข้อ 28 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 คือ สัญญาจ้างสิ้นสุด เมื่อพนักงานราชการขาดคุณสมบัติ ทั้งนี้ สำหรับคำตอบแทนพนักงานราชการ ไม่ต้องถูกเรียกคืนโดยอนุโลมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

78. คำถาม

ทางราชการได้ทำสัญญาจ้าง นางสาวสายชล เป็นพนักงานราชการ ต่อมากรมได้ตรวจสอบพบว่า พนักงานราชการรายนี้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ ทำให้สัญญาจ้างสิ้นสุดลงตามข้อ 28 (2) ของระเบียบฯ พนักงานราชการ เช่นนี้ จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือไม่ และพนักงานราชการรายนี้จะต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับระหว่างปฏิบัติราชการหรือไม่ ?

คำตอบ ปัญหาเรื่องนี้แยกออกเป็น 2 ประเด็น

1. ประเด็นแรก ที่ว่าทำให้เกิดความเสียหายแก่พนักงานราชการหรือไม่ ประเด็นนี้ส่วนราชการที่เป็นผู้ทำสัญญาจ้างพนักงานราชการตามสัญญาจ้างรายนี้จะต้องพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายว่าได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการหรือไม่ หากเกิดมีความเสียหาย ผู้นี้ก็จะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น เว้นแต่ความเสียหายเกิดจากเหตุสุดวิสัย ทั้งนี้ ส่วนราชการอาจหักค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่ผู้ันจะได้รับจากส่วนราชการ และยังไม่จ่ายไว้เพื่อชดเชยค่าเสียหายได้ ตามนัยข้อ 28 ของระเบียบฯ พนักงานราชการ

2. ประเด็นที่สอง ที่ว่าหากเป็นเช่นนั้นแล้ว จะต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับไปจากทางราชการระหว่างปฏิบัติราชการหรือไม่ ประเด็นนี้จะต้องอาศัยข้อ 4 ของระเบียบฯ พนักงานราชการฯ ประกอบมาตรา 131 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ ข้อ 21 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 กำหนดไว้โดยสรุปว่า กรณีข้าราชการหรือลูกจ้างประจำได้ขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยมิได้รับอนุมัติจาก ก.พ. หรือกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่และการรับเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับไปก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น ดังนั้น กรณีนี้นางสาวสายชล จึงไม่ต้องคืนเงินค่าตอบแทนและเงินอื่นที่ได้รับไปจากทางราชการในระหว่างปฏิบัติราชการ (เพราะทางราชการได้รับการตอบแทนโดยการทำงานของผู้ันแล้ว)

การจัดทำสัญญาจ้าง

79. คำถาม สัญญาจ้างมีอายุเท่าไร และต่อสัญญาได้กี่ครั้ง ?

คำตอบ อายุสัญญาจ้างเป็นไปตามความจำเป็นของภารกิจ แต่สูงสุดไม่เกิน ๔ ปี ในแต่ละสัญญา และส่วนราชการสามารถต่อสัญญาจ้างได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ภายใต้ระยะเวลาตามกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ 4 ปี ที่ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการอนุมัติ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของภารกิจที่ต้องมีต่อเนื่อง และพนักงานราชการมีผลการปฏิบัติงานเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าระดับดี

80. คำถาม กรณีที่ส่วนราชการจ้างพนักงานราชการเข้ามาภายใต้ขอบข่ายของงานที่กำหนดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อหมดช่วงระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ส่วนราชการพบว่า มีงานต่อเนื่องที่จำเป็นต้องจ้างต่อ ส่วนราชการจะดำเนินการเพื่อต่อสัญญาจ้างผู้นั้นได้เลยหรือไม่ หรือต้องเริ่มกระบวนการสรรหาและเลือกสรรใหม่ ?

คำตอบ ส่วนราชการสามารถดำเนินการต่อสัญญาจ้างได้เลย เนื่องจากเป็นงานที่มีความต่อเนื่องจากงานเดิม โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี ไม่ต่ำกว่าระดับดีตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการด้วย

81. คำถาม สัญญาจ้างต้องติดอากรแสตมป์หรือไม่ ?

คำตอบ สัญญาจ้างไม่ต้องติดอากรแสตมป์

82. คำถาม **หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบการทำสัญญาจ้าง ?**

คำตอบ หน่วยงานที่มีตำแหน่งว่างต้องรับผิดชอบในการกำหนดรายละเอียดของสัญญาจ้าง และหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง

83. คำถาม **มหาวิทยาลัยที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ออกนอกระบบ) จะสามารถจ้างพนักงานราชการได้หรือไม่ อย่างไร ?**

คำตอบ ไม่ได้ เนื่องจากไม่อยู่ในความหมายของ “ส่วนราชการ” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งกำหนดว่า “ส่วนราชการ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ ราชการส่วนท้องถิ่น”

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

84. คำถาม พนักงานราชการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างไร ?

คำตอบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงานราชการปีละ 2 ครั้ง ไม่ว่าจะได้รับการจ้างมาในช่วงเวลาใดของช่วงการประเมิน คือ

- ครั้งที่ 1 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึง 31 มีนาคม ของอีกปีหนึ่ง
- ครั้งที่ 2 ตั้งแต่ 1 เมษายน ถึง 30 กันยายน ของปีเดียวกัน

ผลการประเมินจะนำไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทนและการต่อสัญญาจ้าง รวมทั้งการบริหารงานบุคคลอื่น ๆ เช่น การพัฒนาและฝึกอบรม เป็นต้น

85. คำถาม กรณีจ้างระยะสั้น เช่น ๓ เดือน จะต้องประเมินผลหรือไม่ ?

คำตอบ ส่วนราชการเป็นผู้พิจารณาว่าจะประเมินหรือไม่ เนื่องจากการจ้างมีระยะเวลาสั้นคือ ๓ เดือน ไม่จำเป็นต้องนำผลการประเมินไปประกอบการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทน แต่หากมีการประเมินส่วนราชการอาจใช้ข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น การต่อสัญญาจ้างประกอบการสรรหาผู้ที่จะมาเป็นพนักงานราชการครั้งต่อไป เป็นต้น

86. คำถาม

การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีและการประเมินเพื่อต่อสัญญาจ้างสามารถใช้แบบฟอร์มการประเมินฉบับเดียวกันได้หรือไม่ โดยเกณฑ์การต่อสัญญาจ้างจะใช้ค่าเฉลี่ยจากคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ผ่านมา ?

คำตอบ

สามารถใช้แบบฟอร์มเดียวกันได้ เนื่องจากตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ได้กำหนดว่าการต่อสัญญาจ้างของพนักงานราชการให้นำผลการประเมินฯ เฉลี่ยที่ผ่านมาไม่เกิน ๔ ปีมาประกอบการพิจารณา

87. คำถาม

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน มีช่องสำหรับผู้มอบหมายงานกำหนดงานที่พนักงานราชการรับผิดชอบ ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน และเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้ด้วย จะเหมาะสมหรือไม่ ประการใด ?

คำตอบ

เนื่องจากการดำเนินการจ้างพนักงานราชการจะมีขั้นตอนอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการมาก่อนการประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น การกำหนดกรอบอัตรากำลัง การกำหนดอัตราเงินเดือน และการจัดทำสัญญาจ้าง ซึ่งจะทำให้ส่วนราชการทราบว่าจ้างพนักงานราชการดังกล่าวมาเพื่อให้ปฏิบัติงานใด สิ่งเหล่านี้จะนำมาเขียนในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นหลักฐานว่า มีการมอบหมายให้พนักงานราชการปฏิบัติงานอะไรบ้าง และการปฏิบัติงานได้ผลผลิตของงานตามสัญญาจ้างหรือไม่ ดังนั้น รายละเอียดที่ถามทุกรายการ จึงจำเป็นต้องระบุในแบบประเมิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับส่วนราชการและพนักงานราชการโดยตรง

88. คำถาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้บังคับบัญชาในระดับต้น เกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากอาจมีการกลั่นแกล้งในขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โปรดชี้แจงข้อดีข้อเสียให้ชัดเจน ?

คำตอบ เหตุผลที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประเมิน คือ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้มอบหมายและติดตามงานของพนักงานราชการ จึงเป็นผู้ที่ทราบผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการเป็นอย่างดี ทั้งนี้ในการประเมินอาจมีผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปกลั่นกรองการประเมินให้เกิดความเป็นธรรมอีกชั้นหนึ่ง นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการยังได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการว่าให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา เนื่องจากคณะกรรมการกลั่นกรองฯ มีลักษณะเป็นองค์คณะ จะทำให้การพิจารณามีความเป็นธรรมมากขึ้น

89. คำถาม พนักงานราชการในมหาวิทยาลัย ถ้าผ่านการประเมินและได้ทำงานอย่างต่อเนื่องจะสามารถเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้างาน/หัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการสถาบัน ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ตามหลักการของพนักงานราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานเสริมอัตรากำลังข้าราชการ จึงไม่เป็นตำแหน่งที่ปฏิบัติงานบริหาร ซึ่งใช้อำนาจการบังคับบัญชา แต่อาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้ากลุ่มงานได้

90. คำถาม

กรณีที่จะมีการต่อสัญญาจ้าง ให้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานมาประกอบการพิจารณาในการต่อสัญญาจ้าง โดยผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ต่อสัญญาจ้างจะต้องมีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเฉลี่ยย้อนหลังไม่เกิน 4 ปี ไม่ต่ำกว่าระดับดี มีความหมายอย่างไร ?

คำตอบ

หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงานทั้งหมดในรอบ 4 ปี ย้อนหลัง ซึ่งพิจารณาจากผลคะแนนรวมของการประเมินทุกครั้ง หาดด้วยจำนวนครั้งที่ทำการประเมิน ซึ่งผลการประเมินที่ได้รับจะต้องไม่ต่ำกว่าระดับดี

วินัย

91. คำถาม การที่ส่วนราชการจะกำหนดกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของ ส่วนราชการให้ข้าราชการหรือลูกจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ ในเรื่องใด พนักงานราชการในสังกัดส่วนราชการนั้น จะต้องปฏิบัติหรือละเว้น ปฏิบัติด้วยหรือไม่ เพียงใด ?

คำตอบ ข้อ 4 ของระเบียบฯ พนักงานราชการกำหนดความโดยสรุปว่า บรรดา กฎหมาย หรือระเบียบใดกำหนดให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการมีหน้าที่ ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือเป็นข้อห้ามในเรื่องใด ให้ถือว่าพนักงาน ราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือต้องห้ามในเรื่องนั้น เช่นเดียวกัน เว้นแต่เรื่องใดมีกำหนดไว้แล้วโดยเฉพาะในระเบียบนี้หรือสัญญาจ้าง หรือส่วนราชการประกาศให้พนักงานราชการประเภทใด ตำแหน่งใด ได้รับการ ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติในบางเรื่อง ดังนั้น การที่ส่วนราชการจะกำหนดเรื่องใด สำหรับข้าราชการและลูกจ้างประจำ ก็ต้องถือปฏิบัติไปตามนั้นด้วย เว้นแต่จะเข้า ข้อยกเว้นตามข้อ 4 ดังกล่าว

92. คำถาม ตามระเบียบฯ ที่กำหนดให้ส่วนราชการกำหนดลักษณะการกระทำความผิด วินัยอย่างไม่ร้ายแรงนั้น จะต้องกระทำอย่างไร และต้องประกาศให้พนักงาน ราชการทราบทั่วกันหรือไม่ ?

คำตอบ การที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 กำหนดให้ส่วนราชการแต่ละแห่งกำหนดลักษณะการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ ร้ายแรงเอง ก็เพื่อจะได้กำหนดให้เหมาะกับวัฒนธรรมของแต่ละส่วนราชการ และเมื่อกำหนดลักษณะความผิดวินัยไม่ร้ายแรงแล้ว ก็ต้องประกาศให้ พนักงานราชการทราบทั่วกันด้วย

หากส่วนราชการไม่กำหนด ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มาใช้โดยอนุโลมตามข้อ 4 ของระเบียบดังกล่าวข้างต้น

93. คำถาม

เมื่อลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการแล้ว จะต้องรายงาน อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวงหรือไม่ ?

คำตอบ

โดยที่ระเบียบฯ ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการ คือหัวหน้าส่วนราชการ ประกอบกับข้อ ๓ ของระเบียบฯ กำหนดว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการและผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ ดังนั้น เมื่อมีการลงโทษทางวินัยแก่พนักงานราชการแล้ว จึงไม่ต้องรายงาน อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวงแต่อย่างใด

94. คำถาม

พนักงานราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หากส่วนราชการลงโทษไล่ออกจากราชการ จะมีสิทธิอุทธรณ์หรือไม่ หากอุทธรณ์ไม่ได้ต้องฟ้องศาลปกครองภายในเวลาเท่าใด ?

คำตอบ

โดยที่ระเบียบฯ นี้มิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษไว้ จึงต้องบังคับตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อผู้บังคับบัญชาที่ทำคำสั่งทางปกครองภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว ดังนั้น ผู้ถูกลงโทษจึงต้องดำเนินการยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาที่ทำคำสั่งทางปกครองให้เสร็จสิ้นก่อน หากยังไม่เป็นที่พอใจ จึงมีสิทธิที่จะไปฟ้องศาลปกครอง

95. คำถาม พนักงานราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในการลงโทษจะใช้คำว่า “ไล่ออก” หรือ “ให้ออก” ในคำสั่งและมีตัวอย่างคำสั่งให้ด้วยหรือไม่ ?

คำตอบ โดยที่ระเบียบฯ ข้อ ๒๕ ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีการสอบสวนปรากฏว่า พนักงานราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่ง ไล่ออก ดังนั้นคำสั่งลงโทษจึงต้องเป็นคำสั่งไล่ออก ส่วนคำสั่งลงโทษนั้นให้ นายระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งลงโทษของข้าราชการพลเรือนสามัญ มาใช้ โดยอนุโลม

96. คำถาม พนักงานราชการสามารถทักท้วงเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ได้หรือไม่ ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ เกรงว่าจะเกิดผลกระทบถูกไล่ออก ?

คำตอบ ระบบพนักงานราชการเป็นระบบที่กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้ตามสัญญาจ้าง ซึ่งลักษณะงานโดยทั่วไปของพนักงานราชการเป็นงานที่ไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายในการอนุมัติ อนุญาต เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจนั้น ตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ดังนั้น หากพนักงานราชการ ผู้ใดที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต เมื่อพบว่ามี การดำเนินการที่ไม่ถูกต้องจะต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตามหน้าที่ หากได้รับผลกระทบจากสิ่งที่ได้รายงาน ก็สามารถร้องขอความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการหรือศาลปกครองได้

97. คำถาม การกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงาน เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 7 วัน นับอย่างไร ?

คำตอบ ถ้าวันแรกที่ละทิ้ง/ทอดทิ้ง เป็นวันทำการของราชการปกติ เช่น วันอังคารที่ 15 กรกฎาคม 2551 ก็ให้นับวันนี้เป็นวันเริ่มต้นและนับติดต่อกันไป แม้จะติด วันเสาร์ที่ 18 และวันอาทิตย์ที่ 19 แต่ถ้าก่อนวันที่ละทิ้ง/ทอดทิ้ง เป็นวันหยุดราชการ เช่น วันที่ 17-20 กรกฎาคม 2551 เป็นวันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันเสาร์ และวันอาทิตย์ การนับวันเริ่มต้นต้องเริ่มนับตั้งแต่วันจันทร์ที่ 21 กรกฎาคม 2551

98. คำถาม

ทางราชการได้สั่งลงโทษไล่นายส. พนักงานราชการออกจากราชการ กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันครบถ้วนเป็นเวลาเกิน 7 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม เป็นต้นไป นาย ส. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ผลการพิจารณาอุทธรณ์ถึงที่สุด ทางราชการพิจารณาทบทวนแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น จึงสั่งลงโทษไล่ออกเป็นตัดเงินเดือน และสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ตั้งแต่วันที่ 10 ธันวาคมปีเดียวกันแล้ว เช่นนี้ พนักงานราชการรายนี้จะได้รับค่าตอบแทนในช่วงที่ไม่ได้ปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม ถึงวันที่ 10 ธันวาคม หรือไม่ ประการใด ?

คำตอบ

ปัญหาเรื่องนี้ระเบียบฯ พนักงานราชการฯ ไม่ได้กำหนดไว้ จึงต้องอาศัยข้อ 4 ของระเบียบว่าด้วยพนักงานราชการ ประกอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการซึ่งถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และข้าราชการซึ่งถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการแล้วต่อมาได้รับการพิจารณายกโทษ พ.ศ. 2538 ข้อ 4 (2) และข้อ 6 กำหนดความโดยสรุปว่า ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการแล้วต่อมาผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ได้กระทำผิด จึงสั่งให้ยกโทษและให้กลับเข้ารับราชการ ในกรณีที่ปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นได้กระทำความผิดหรือมีมลทินหรือมัวหมอง ก็ให้จ่ายได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินเดือนที่ได้รับอยู่ในขณะออกจากราชการตามที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดกำหนด ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่สั่งลงโทษพิจารณาส่งจ่ายภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่วินิจฉัยว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือวันที่ได้รับการยกโทษ หรือวันที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดวินิจฉัยว่าให้จ่ายเงินเดือนระหว่างที่มีได้มาปฏิบัติราชการได้ ดังนั้น นาย ส. จึงมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนระหว่างวันที่ 7 ตุลาคม ถึงวันที่ 9 ธันวาคม ปีเดียวกัน ตามนัยระเบียบฯดังกล่าวข้างต้น

99. คำถาม ความรับผิดชอบทางด้านกฎหมายต่อกรณีที่พนักงานราชการกระทำความผิดมีอย่างไร ?

คำตอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 คำว่า “พนักงานราชการ” อยู่ในความหมายหรือมีสถานภาพของ “เจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 และ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 กำหนดนิยามของ “เจ้าหน้าที่” หรือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ”

ดังนั้น พนักงานราชการจึงต้องปฏิบัติและมีความรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวด้วย

100. คำถาม จะแต่งตั้งพนักงานราชการให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่ ?

คำตอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะของส่วนราชการว่า กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายในเรื่องนั้นมีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานราชการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่ หากเปิดโอกาสให้กระทำได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานราชการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งนี้ก็จะได้รับความคุ้มครองในฐานะเป็น เจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่ถ้าไปกระทำผิด ก็อาจมีความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ทั้งนี้ตาม พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499

101. คำถาม

การใช้อำนาจทางกฎหมายของพนักงานราชการมีอย่างไร ?

คำตอบ

- พนักงานราชการสามารถใช้อำนาจหน้าที่ได้ตามหน้าที่ของตำแหน่งที่กำหนด และตามที่กฎหมายให้อำนาจแก่ส่วนราชการ ซึ่งอาจเป็นการแต่งตั้งโดย รัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการ
- การจะแต่งตั้งพนักงานราชการให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายขึ้นอยู่กับ กฎหมายเฉพาะของส่วนราชการ ว่าได้ให้อำนาจในการแต่งตั้งพนักงาน ราชการ เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายได้หรือไม่
- ตามกฎหมายอาญากำหนดให้เจ้าพนักงานตามกฎหมาย อาจมีผู้ช่วยเหลือ ปฏิบัติงานซึ่งออกไปปฏิบัติงานคู่กับเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ กฎหมายกำหนด และจะต้องเป็นการมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ ดังนั้น พนักงานราชการอาจได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ ปฏิบัติงานได้
- พนักงานราชการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง/มอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจที่มีอำนาจ ในการใช้อำนาจทางปกครอง ถือเป็นเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาล ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2540

102. คำถาม

ประเด็นการละเมิด และการจ่ายค่าเสียหายของพนักงานราชการเป็นอย่างไร ?

คำตอบ

พนักงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 และต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดฯ กรณีละเมิด

- พนักงานราชการกระทำละเมิดระหว่างการปฏิบัติงานหน้าที่ซึ่งเป็นภารกิจ ตามสัญญาจ้าง หรือภารกิจที่ได้รับการสั่งการที่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนราชการ เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบ และผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากส่วนราชการ ต้นสังกัดได้โดยตรง แต่หากผู้เสียหายสามารถตกลงกับส่วนราชการต้นสังกัดได้ ก็ ไม่ต้องฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย

- กรณีพนักงานราชการกระทำละเมิดที่มีใช้ในการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (ความผิดส่วนตัว) พนักงานราชการรับผิดชอบในการกระทำนั้นเป็นการเฉพาะตัว

และผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องค่าเสียหายจากพนักงานราชการได้โดยตรง แต่ไม่สามารถฟ้องร้องค่าเสียหายจากส่วนราชการต้นสังกัดได้

- ส่วนราชการตั้งกรรมการสอบสวนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

103. คำถาม

ทางราชการได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนาง ป. พนักงานราชการ กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ระหว่างการสอบสวน กรมมิได้ดำเนินการเลื่อนค่าตอบแทนในปีงบประมาณนั้น ต่อมาผลการสอบสวนเสร็จ ปรากฏว่าการกระทำผิดของนาง ป. เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง กรมจึงสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นาง ป. จึงหารือว่าในปีงบประมาณดังกล่าว จะเลื่อนค่าตอบแทนที่รอไว้ได้หรือไม่ ประการใด และจะอ้างระเบียบหรือกฎหมายใดในการออกคำสั่ง ?

คำตอบ

ปัญหาเรื่องนี้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบฯ พนักงานราชการข้อ 4 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

2. ประกาศ คพร. เรื่องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการ และแนวทางประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2547 กำหนดว่า พนักงานราชการที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนค่าตอบแทน จะต้องมีการปฏิบัติงานในปีงบประมาณที่แล้วไม่น้อยกว่า 8 เดือน และมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าดี

3. ส่วนการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการนั้น โดยที่กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ. 2547 ข้อ 13 (1) กำหนดความโดยสรุปว่า ในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนแต่ละครั้ง ถ้าผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนเห็นสมควรให้ข้าราชการผู้ใดได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน แต่ปรากฏว่าได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการผู้นั้นว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนมีคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน ให้ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนรอการเลื่อนขึ้นเงินเดือนไว้ก่อน และให้กันเงินสำหรับเลื่อนขึ้นเงินเดือนไว้ด้วย เมื่อการสอบสวนและพิจารณาแล้วเสร็จ ถ้าผู้ถูกสอบสวนจะต้องถูกลงโทษภาคทัณฑ์ ให้ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนพิจารณาสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนที่รอการเลื่อนไว้ได้ ดังนั้น กรณีตามปัญหาดังกล่าว

ข้อเท็จจริงฟังได้ยุติว่า ผลการสอบสวนถึงที่สุด อธิบดีสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นางป. แต่โดยที่ระเบียบฯ พนักงานราชการมิได้กำหนดแนวทางการเลื่อนค่าตอบแทน ให้กับพนักงานราชการที่มีความผิดวินัยและถูกลงโทษภาคทัณฑ์ไว้ การที่จะพิจารณาว่ากรณีจะเลื่อนค่าตอบแทนในพึงประมาณที่รอไว้เพราะถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงได้หรือไม่ เพียงใด จึงต้องเป็นไปตามที่ข้อ 4 ของระเบียบฯ และข้อ 13 (1) ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544 กำหนดไว้ ... พุดง่าย ๆ ก็เป็นเรื่องที่ส่วนราชการจะพิจารณาให้ เป็นไปตามนี้

อื่น ๆ

104. คำถาม **หลักการของพนักงานราชการ คือ การกระจายอำนาจ แต่การทำกรอบพนักงานราชการก็ต้องให้คณะกรรมการอนุมัติก่อน และยังต้องให้สำนักงบประมาณพิจารณางบประมาณอีก การมอบอำนาจจึงเหมือนไม่มอบ ?**

คำตอบ แนวทางปฏิบัติของพนักงานราชการจะเน้นการมอบอำนาจในทุกเรื่อง เช่น ให้ส่วนราชการกำหนดชื่อตำแหน่งได้เอง การปรับเปลี่ยนจำนวนในแต่ละกลุ่มงานภายใต้กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่ คพร. อนุมัติ ฯลฯ แต่การจัดทำกรอบจำเป็นต้องได้รับอนุมัติจาก คพร. ก่อนด้วยเหตุผล เพื่อเป็นการพิจารณากำลังคนภาครัฐในภาพรวม ซึ่งหากไม่กำหนดให้กรอบอัตรากำลังต้องผ่านการอนุมัติก่อน อาจจะเป็นการเพิ่มอัตรากำลัง ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มภาระผูกพันค่าใช้จ่ายภาครัฐได้

105. คำถาม **งบประมาณในการจ้างพนักงานราชการใช้งบประมาณประเภทใด และการเบิกจ่ายงบประมาณดังกล่าวมีหลักเกณฑ์อย่างไร?**

คำตอบ ใช้งบประมาณประเภทงบบุคลากร ส่วนการเบิกจ่ายให้ดำเนินการตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.3/ว85 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนของพนักงานราชการ

106.คำถาม

พนักงานราชการตำแหน่งอาจารย์สามารถขอประเมินเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ในอนาคตจะมีแนวทางอย่างไรในการกำหนดให้พนักงานราชการตำแหน่งอาจารย์สามารถประเมินทางวิชาการได้บ้าง ?

คำตอบ

ระบบพนักงานราชการ เป็นการจ้างงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547 ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้มีการประเมินผลงาน เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการไว้ ดังนั้น ส่วนราชการจึงควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งทางวิชาการเป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยจะเหมาะสมกว่า

107.คำถาม

งบประมาณสำหรับจ้างพนักงานราชการเป็นงบที่ส่วนราชการมีอยู่เดิม หรือเป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรใหม่?

คำตอบ

เป็นไปได้ทั้ง 2 กรณี คือ ถ้ากรอบอัตรากำลังพนักงานราชการมีที่มาจากลูกจ้างประจำ เมื่อจะจ้างพนักงานราชการทดแทนอัตราลูกจ้างประจำที่ว่างลงก็สามารถเปลี่ยนแปลงรายการค่าจ้างประจำเป็นค่าตอบแทนพนักงานราชการได้ แต่ถ้าได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเพิ่มก็อาจได้รับจัดสรรงบประมาณใหม่เพิ่มเติม

108.คำถาม

การจ่ายเงินให้พนักงานราชการจะต้องใช้ระบบจ่ายตรง (Direct Payment) หรือไม่ อย่างไร ?

คำตอบ

ถ้าส่วนราชการเข้าระบบจ่ายตรงก็จ่ายตรงด้วย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง

